

Zaawansowana Eksploracja Danych

Przetwarzanie wstępne danych

JERZY STEFANOWSKI

Instytut Informatyki
Politechnika Poznańska

Wykład 3

TPD – Zaawansowana eksploracja danych

2008/2009

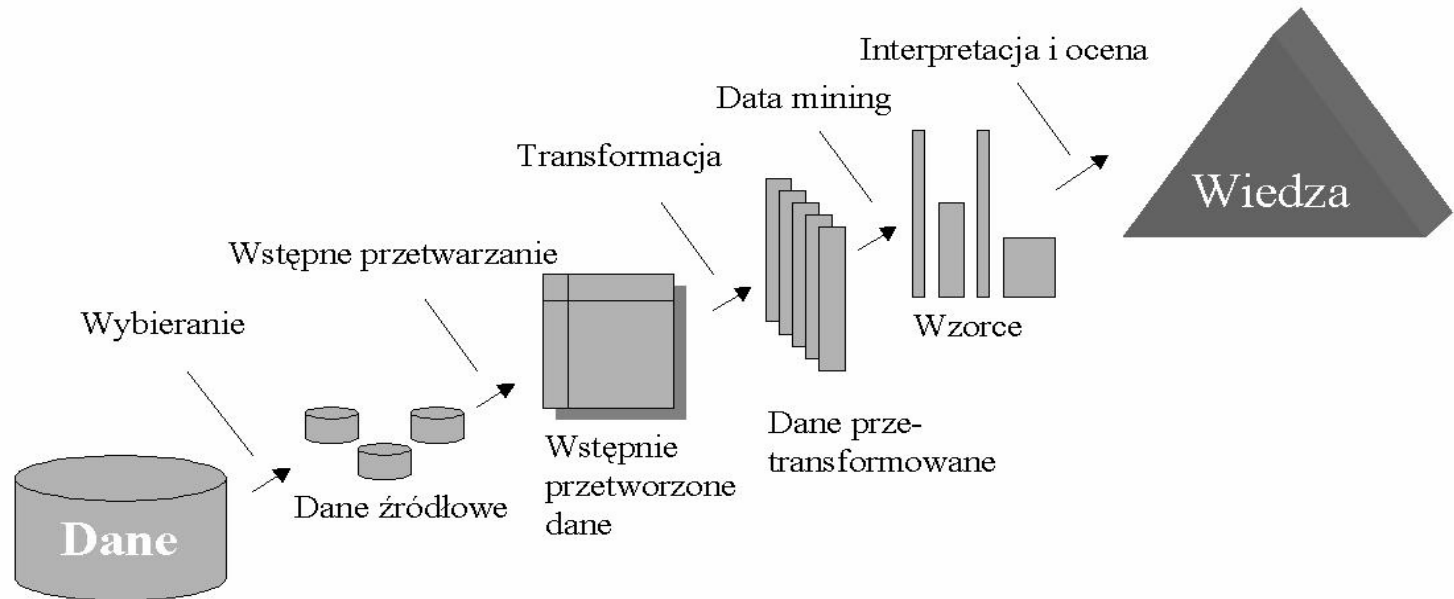
Aktualizacja 2010

Plan wykładów

1. Miejsce przetwarzania wstępnego danych w procesie KDD
2. Typy przetwarzanych danych
3. Związki z integracją danych
4. Oczyszczanie danych
  - Wykrywanie błędów
  - Nieznane wartości atrybutów
  - Identyfikacja obserwacji odstających
5. Transformacje atrybutów
6. Dyskretyzacja atrybutów liczbowych
7. Redukcja rozmiarów danych
  - Selekcja atrybutów
  - Wybór obiektów
- Slajdy – niektóre częściowo oparte na materiałach od Han i Tan, Steinbach, Kumar

Proces odkrywanie wiedzy i etapy początkowe

Proces KDD

Kilka pytań:

- Jakie źródła danych są związane z zadaniem / zastosowaniem?
- Które z dostępnych danych są adekwatne do celów zastosowania (data relevant)?
- Czy mamy dostęp do innych źródeł danych?
- Jakiej wielkości są dane historyczne (obiekty i atrybuty)?
- Kto dobrze zna posiadane dane (who is data expert)?

Zróżnicowanie typów danych → Han's book

- Records (tablice danych)
  - Relational records
  - Data matrix, e.g., numerical matrix, crosstabs
  - Document data: text documents: term-frequency vector
  - Transaction data
- Graph
  - World Wide Web
  - Social or information networks
  - Molecular Structures
- Ordered events
  - Spatial data: maps
  - Temporal data: time-series
  - Sequential Data: transaction sequences
  - Genetic sequence data

<i>TID</i>	<i>Items</i>
1	Bread, Coke, Milk
2	Beer, Bread
3	Beer, Coke, Diaper, Milk
4	Beer, Bread, Diaper, Milk
5	Coke, Diaper, Milk

Tabela danych – typowa reprezentacja

- If data objects have the same fixed set of numeric attributes, then the data objects can be thought of as points in a multi-dimensional space, where each dimension represents a distinct attribute
- Such data set can be represented by an $m \times n$ matrix, where there are m rows, one for each object, and n columns, one for each attribute

Projection of x Load	Projection of y load	Distance	Load	Thickness
10.23	5.27	15.22	2.7	1.2
12.65	6.25	16.22	2.2	1.1

Dane transakcyjne

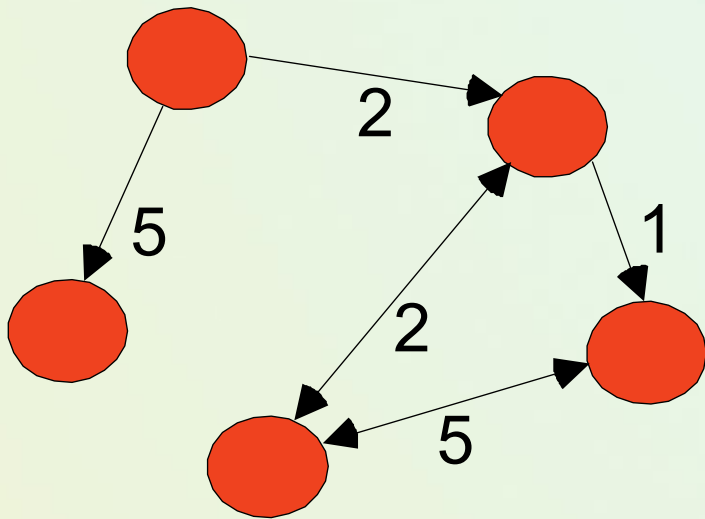
- A special type of record data, where
  - each record (transaction) involves a set of items.
  - For example, consider a grocery store. The set of products purchased by a customer during one shopping trip constitute a transaction, while the individual products that were purchased are the items.

<i>TID</i>	<i>Items</i>
1	Bread, Coke, Milk
2	Beer, Bread
3	Beer, Coke, Diaper, Milk
4	Beer, Bread, Diaper, Milk
5	Coke, Diaper, Milk

Graph Data

- Examples: Generic graph and HTML Links


```
<a href="papers/papers.html#bbbb">  
Data Mining </a>
```

```
<li>
```

```
<a href="papers/papers.html#aaaa">  
Graph Partitioning </a>
```

```
<li>
```

```
<a href="papers/papers.html#aaaa">  
Parallel Solution of Sparse Linear System of Equations </a>
```

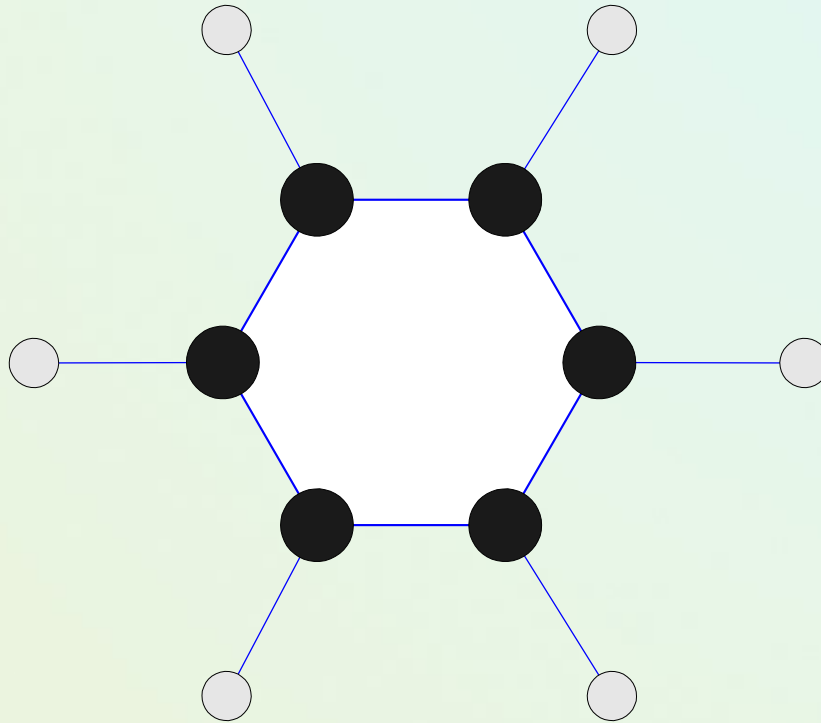
```
<li>
```

```
<a href="papers/papers.html#ffff">
```

```
N-Body Computation and Dense Linear System Solvers
```

Chemical Data

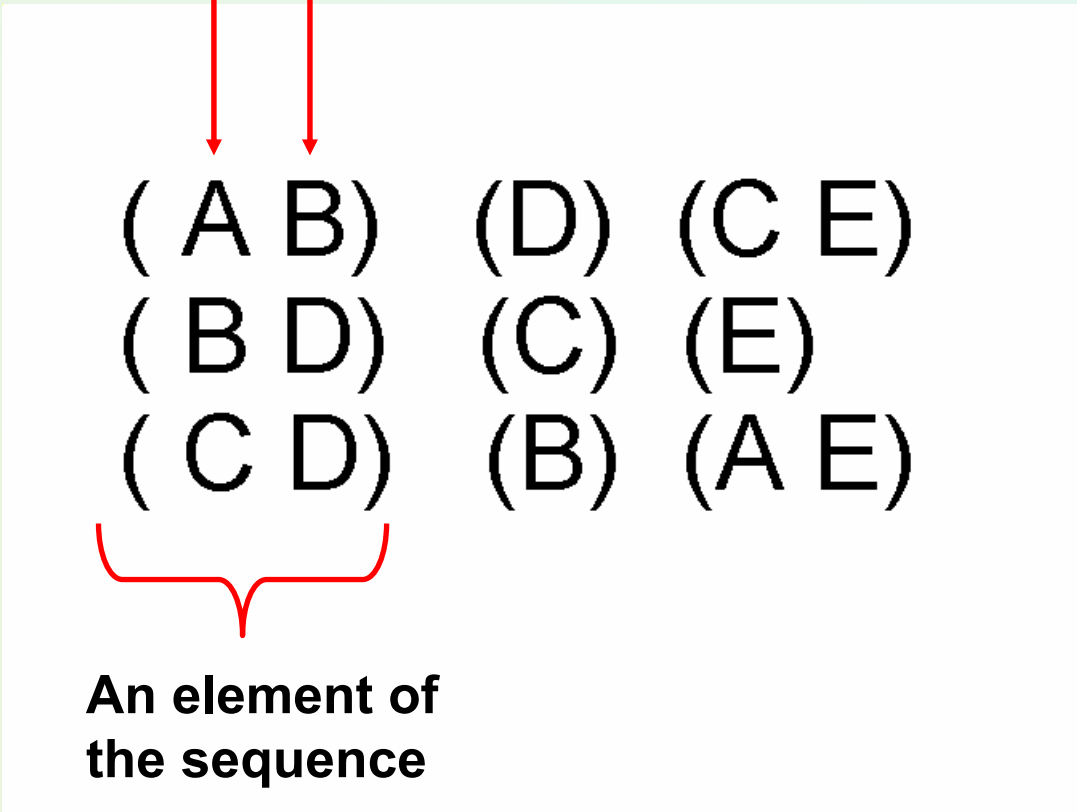
- Benzene Molecule: C_6H_6

Sequence Ordered Data

- Sequences of transactions

Items/Events

(A B)	(D)	(C E)
(B D)	(C)	(E)
(C D)	(B)	(A E)

An element of
the sequence

Inne rozumienie sekwencji

- Genomic sequence data

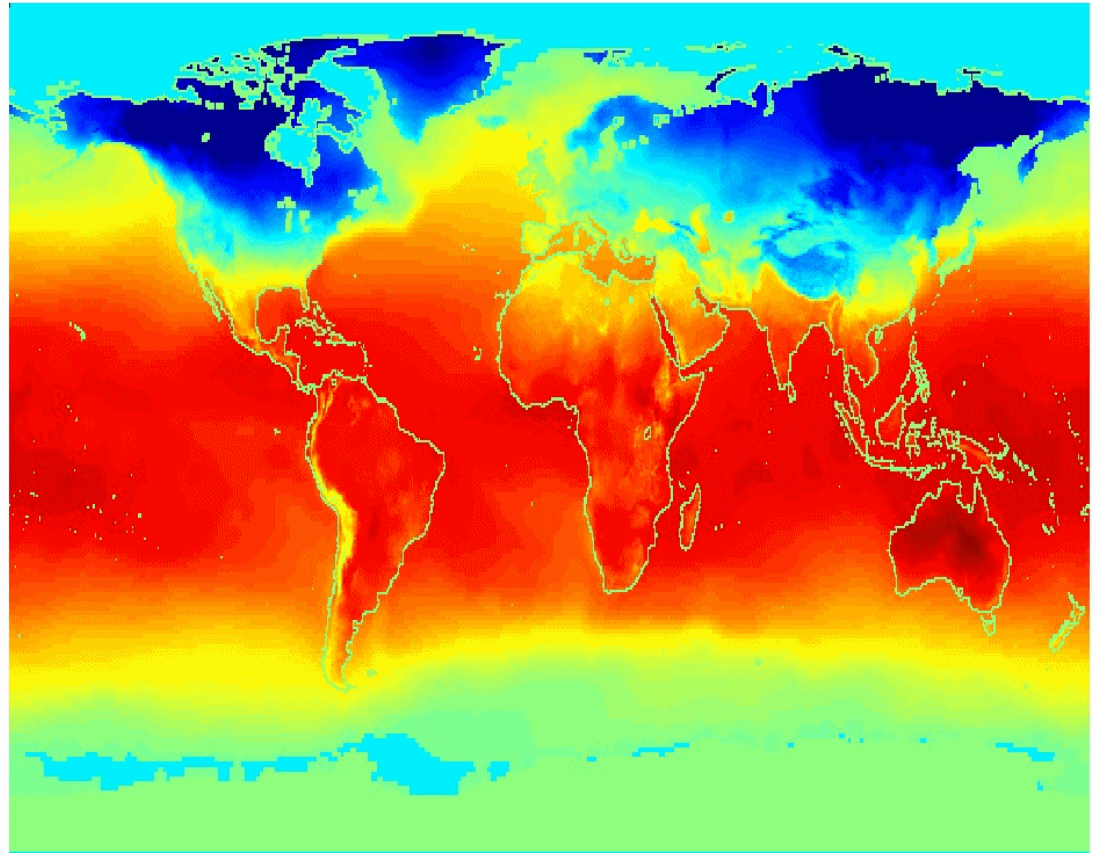
```
GGTTCCGCCTTCAGCCCCGCGCC  
CGCAGGGCCCGCCCCGCGCCGTC  
GAGAAGGGCCCGCCTGGCGGGCG  
GGGGGAGGCGGGGCCGCCCGAGC  
CCAACCGAGTCCGACCAGGTGCC  
CCCTCTGCTCGGCCTAGACCTGA  
GCTCATTAGGCGGCAGCGGACAG  
GCCAAGTAGAACACGCGAAGCGC  
TGGGCTGCCTGCTGCGACCAGGG
```

Złożony typ danych

- Spatio-Temporal Data

**Average Monthly
Temperature of
land and ocean**

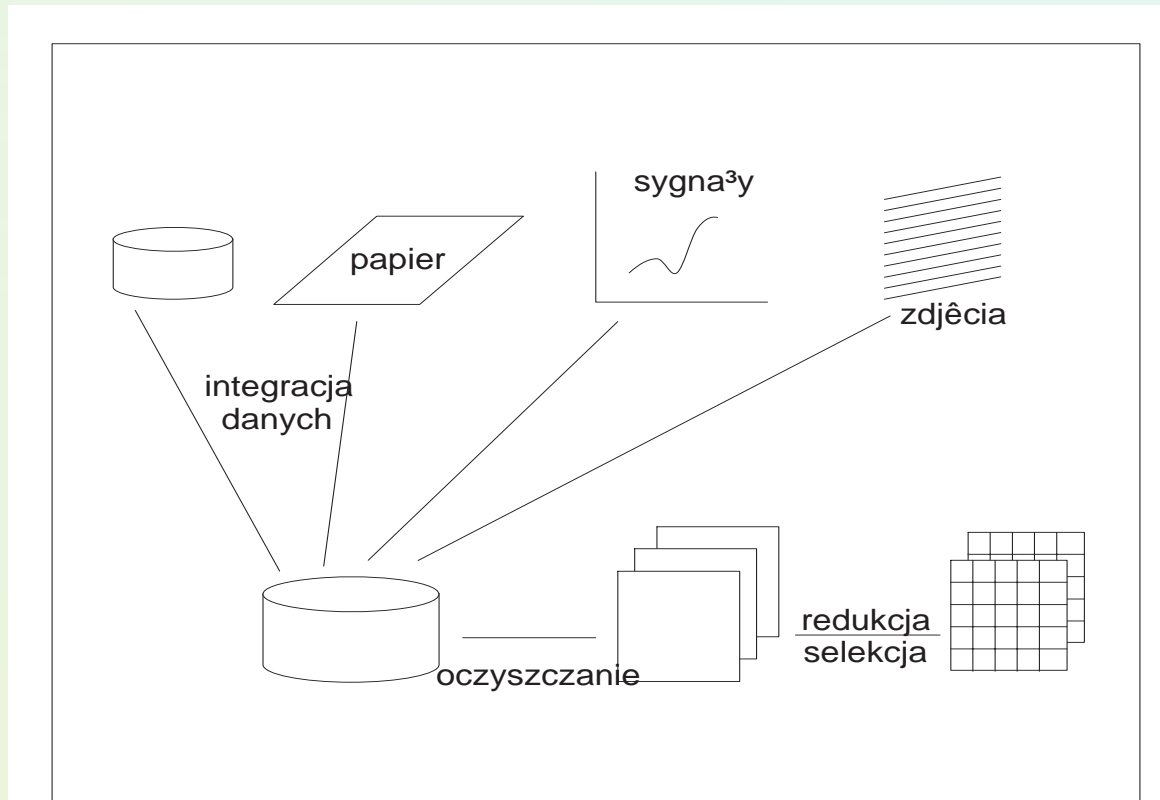
Jan

Attribute Type	Description	Examples	Operations
Nominal	The values of a nominal attribute are just different names, i.e., nominal attributes provide only enough information to distinguish one object from another. ($=$, $\neq$)	zip codes, employee ID numbers, eye color, sex: $\{male, female\}$	mode, entropy, contingency correlation, χ^2 test
Ordinal	The values of an ordinal attribute provide enough information to order objects. ($<$, $>$)	hardness of minerals, $\{good, better, best\}$, grades, street numbers	median, percentiles, rank correlation, run tests, sign tests
Interval	For interval attributes, the differences between values are meaningful, i.e., a unit of measurement exists. ($+$, $-$)	calendar dates, temperature in Celsius or Fahrenheit	mean, standard deviation, Pearson's correlation, t and F tests
Ratio	For ratio variables, both differences and ratios are meaningful. ($*$, $/$)	temperature in Kelvin, monetary quantities, counts, age, mass, length, electrical current	geometric mean, harmonic mean, percent variation

Motywacje do ...

- Rzeczywiste dane mogą być niespójne, niekompletne i obarczone różnego rodzaju zaburzeniami.
- Ponadto mogą występować różne trudności związane z ekstrakcją oraz integracją danych pochodzących z różnych źródeł.

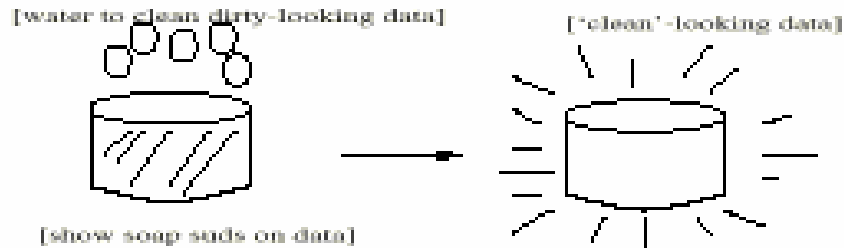
Problemy w przygotowaniu danych

1. Integracja danych (Hurtownie danych)
2. Oczyszczanie
  - Błędy
  - Missing attribute values
  - Noisy Data
  - Outliers
3. Transformacje atrybutów
4. Dyskretyzacja atrybutów liczbowych
5. Redukcja rozmiarów
  - Selekcja atrybutów
  - Wybór obiektów

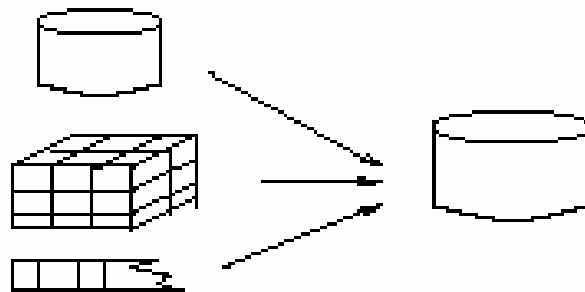

Różne czynności w przetwarzaniu wstępnym danych [rys. za J.Han]

Data Cleaning

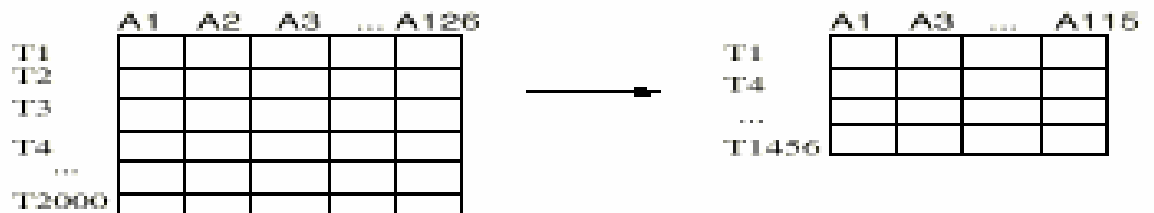
Data Integration

Data Transformation

-2, 32, 100, 59, 48 → -0.02, 0.32, 1.00, 0.59, 0.48

Data Reduction

Data Transformation and Cleaning Software

- [Ab Initio](#), provides high-performance software library and graphical environment for data transformation
- [AMADEA](#), data Extraction, Transformation, and Real Time Reporting software
- [BioComp iManageData\(tm\)](#), Accesses, cleans, filters, converts and transforms data from files, Excel, Oracle, SQL Server, process control systems and more.
- [ChoiceMaker 2.2](#) data quality and database record matching, merging, & deduplication software based on patented AI and machine learning techniques.
- [COMGEN - Disk, tape and data conversion and data recovery experts](#), Commercial and General Systems.
- [Data Manager](#), windows GUI application for data transformation and cleansing before data mining.
- [DataFlux](#), provides Data Management solutions including Data profiling, Data quality, Data integration and Data augmentation
- [Datatect](#), a powerful program for generating realistic test data to ASCII flat files or directly to RDBMS including Oracle, Sybase, SQL Server, and Informix.
- [Dataskope](#), department-level tools to map, transform, alarm, output and view high volumes of binary or ASCII input data.
- [DQ Now](#), profiling, cleansing, and dedup tools, providing a clear view of the data
- [DQ Global](#), data cleansing, data management software, including de-duplication, merge/purge, address correction and suppression.
- [GritBot](#), for identifying anomalies in data (compatible with See5 and Cubist).
- [Hummingbird ETL](#), powerful data integration solution.
- [IBM Datajoiner](#), allows you to view IBM, multi-vendor, relational, nonrelational, local, remote, and now geographic data as local and access and join tables without knowing the source location.
- [MiningMart platform](#), for the preparation of relational data for Knowledge Discovery, free for research and non-commercial applications.
- [NewView from SPSS](#)
- [proMISS](#), imputes missing values in databases.
- [Relational Tools](#) streamline application testing by allowing moving, editing and comparing referentially intact sets of complex relational data.
- [Sagent](#), provides a suite of data transformation and loading tools
- [Syncsort](#), fast high-volume sorting, filtering, reformatting, aggregating, and more
- [The TrueData COMponent](#), functions to programmatically standardise your data, process it phonetically, and output a match key.
- [WinPure](#), powerful data cleaning software, including duplication removal, email suggestions, statistics and more.

[SAS Business Intelligence Knowledge Solutions](#)
[Proven Experience](#)
[Proven Return on Investment](#)
[Intelligence](#)

KDnuggets
recomendations for
data transformation
and cleaning software

More at

- <http://www.kdnuggets.com/software/index.html>

Data Cleaning Tools – za Handbook of Data mining

Table 2.1. Industrial data cleansing tools circa 2004

Tool	Company
Centrus Merge/Purge	<i>Qualitative Marketing Software</i> , http://www.qmsoft.com/
Data Tools Twins	<i>Data Tools</i> , http://www.datatools.com.au/
DataCleanser DataBlade	<i>Electronic Digital Documents</i> , http://www.informix.com
DataSet V	<i>iNTERCON</i> http://www.ds-dataset.com
DeDuce	<i>The Computing Group</i>
DeDupe	<i>International Software Publishing</i>
dfPower	<i>DataFlux Corporation</i> , http://www.dataflux.com/
DoubleTake	<i>Peoplesmith</i> , http://www.peoplesmith.com/
ETI Data Cleanse	<i>Evolutionary Technologies Intern</i> , http://www.evtech.com
Holmes	<i>Kimoce</i> , http://www.kimoce.com/
i.d.Centric	<i>firstLogic</i> , http://www.firstlogic.com/
Integrity	<i>Vality</i> , http://www.vality.com/
matchIT	<i>helpIT Systems Limited</i> , http://www.helpit.co.uk/
matchMaker	<i>Info Tech Ltd</i> , http://www.infotech.ie/
NADIS Merge/Purge Plus	<i>Group1 Software</i> , http://www.g1.com/
NoDupes	<i>Quess Inc</i> , http://www.quess.com/nodupes.html
PureIntegrate	<i>Carleton</i> , http://www.carleton.com/products/View/index.htm
PureName PureAddress	<i>Carleton</i> , http://www.carleton.com/products/View/index.htm
QuickAdress Batch	<i>QAS Systems</i> , http://207.158.205.110/
reUnion and MasterMerge	<i>PitneyBowes</i> , http://www.pitneysoft.com/
SSA-Name/Data Clustering Engine	<i>Search Software America</i> http://www.searchsoftware.co.uk/
Trillium Software System	<i>Trillium Software</i> , http://www.trilliumsoft.com/
TwinFinder	<i>Omikron</i> , http://www.deduplication.com/index.html
Ultra Address Management	<i>The Computing Group</i>

Integracja danych

- Spojrzenie z punktu widzenia hurtowni danych:
  - Eksploracja danych jako bardziej zaawansowany krok analizy niż OLAP,
  - Lecz pamiętaj, że odkrywanie wiedzy nie musi wykorzystywać bezpośrednio hurtowni danych.
  - Pomimo tego można wykorzystać metody wspólne z projektowaniem i konstruowaniem hurtowni danych
- Spójrz na dodatkowy plik z kopia tradycyjnych slajdów

Niepoprawne / błędne wartości

- Co zauważasz podejrzanego w tym fragmencie danych?

Dane: TPDdatacleaning.STA 7v * 10c

TEK WA	1 ID_CUST	2 CODEPOST	3 SEX	4 INCOME	5 AGE	6 MARTIALS	7 TRANS_SU
1	1001	10048	M	75 000		C	M 5000,00
2	1002	74002	F	40 000	40	W	4000,00
3	1003	90210		50 000	54	S	5400,00
4	1004	J2S7K7	F	-40 500	34	S	4500,00
5	1005	6269	M	54 000	37	M	6500,00
6	1006	45210	F	?	23	D	4500,00
7	1007	60210	M	99 450	0	M	3000,00
8	1008	65430	m	10000000	56	S	1000,00
9	1009	60211	M	3000	43	S	2400,00
10	1009	60211	M	3000	43	S	2400,00

Statystyki opisowe

Zmienne: AGE

Szczegółowe statystyki opisowe

Opcje

- Usuwanie BD przypadkami
- Wyświetl długie nazwy zmiennych
- Obliczenia zwiększonej precyzji

Rozkład

Tabele liczebności Histogram

- Normalne częstości oczekiwane
- Testy normalności K-S i Lillieforsa
- Test W Shapiro-Wilka

Duplicate Data – duplikaty rekordów

- Dane mogą zawierać informacje o tych samych lub prawie tak samo opisanych obiektach
- Przykłady:
  - Ta sama osoba z kilkoma adresami emaila
- Data cleaning
  - Usuń duplikaty
  - Lecz bądź ostrożny – czy zawsze?

Zbyt silna zależność między kolumnami – analiza korelacji

STATISTICA - Workbook2* - [Correlations (EnginePerformance.sta)]

File Edit View Insert Format Statistics Graphs Tools Data Workbook Window Help

Add to Workbook Add to Report

Arial 10 B I U

Data: EnginePerformance.sta (79v by 128c)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Serial Number	Efficiency	Fuel Economy(%)	Power(%)	Input01	Input02	Input03	Input04	Input05	Input06	Input07
1	#25457	102,384	100,066	99,814	100,186545	16,6255147	11,9297997	15,4501075	16,7199319	17,4754064	20,753
2	#25458	81,405	89,798	110,392	98,4136317	16,3445083	13,5326772	14,0013087	15,6347214	17,050197	20,303
3	#25459	94,070	92,072	87,917	98,7403916	16,5964348	12,0007502	15,5077475	15,7857113	18,6175749	20,527
4	#25460	108,855	89,369	90,945	99,5529412	16,7615965	12,0610633	14,2580726	13,8695801	17,8851961	19,81
5	#25461	107,903	89,453	95,912	98,8236109	16,6525248	12,2789147	14,6501313	20,634384	17,1218605	21,11
6	#25462	86,475	94,063								
7	#25463	105,583	94,868								
8	#25464	109,303	95,652								
9	#25465	103,633	91,181								
10	#25466	95,300	93,490								
11	#25467	102,334	90,320								
12	#25468	94,456	118,944								
13	#25469	109,349	107,956	1							
14	#25470	105,943	89,392								
15	#25471	101,390	102,309								
16	#25472	105,911	107,008	1							
17	#25473	78,027	91,527								
18	#25474	107,266	89,611								
19	#25475	99,571	101,998	1							
20	#25476	107,466	102,613	1							
21	#25477	109,327	95,364	1							
22	#25478	104,091	91,369								
23	#25479	95,655	90,542								
24	#25480	107,033	96,745								
25	#25481	108,802	107,768	1							
26	#25482	98,975	117,309	1							
27	#25483	104,152	100,064	1							
28	#25484	67,792	116,900								

Workbook2* - Correlations (EnginePerformance.sta)

Correlations (EnginePerformance.sta)
 Marked correlations are significant at $p < ,05000$
 N=128 (Casewise deletion of missing data)

Variable	Efficiency	Fuel Economy(%)	Power(%)	Input01	Input02	Input03
Efficiency	1,00	-0,09	0,12	0,12	0,19	0,
Fuel Economy(%)	-0,09	1,00	0,53	0,67	0,50	0,
Power(%)	0,12	0,53	1,00	0,26	0,14	0,
Input01	0,12	0,67	0,26	1,00	0,83	-0,
Input02	0,19	0,50	0,14	0,83	1,00	-0,
Input03	0,06	0,10	0,12	-0,01	-0,05	1,
Input04	-0,07	-0,08	0,00	-0,20	-0,23	-0,
Input05	-0,00	-0,00	0,06	-0,10	-0,04	0,
Input06	0,15	0,11	0,17	0,14	0,16	0,

Scatterplot matrix / Macierz wykresów rozrzutu

TATISTICA - Workbook3* - [Correlations (Irisdat.sta 5v*150c)]

File Edit View Insert Format Statistics Graphs Tools Workbook Window Help

Normal Graph [modi...] Add to Workbook Add to Report

Normal Graph [modi...] [Grid] [Zoom] [Pan] [Copy] [Paste] [Print] [Help]

Data: EnginePerformance.sta (70v by 128c)

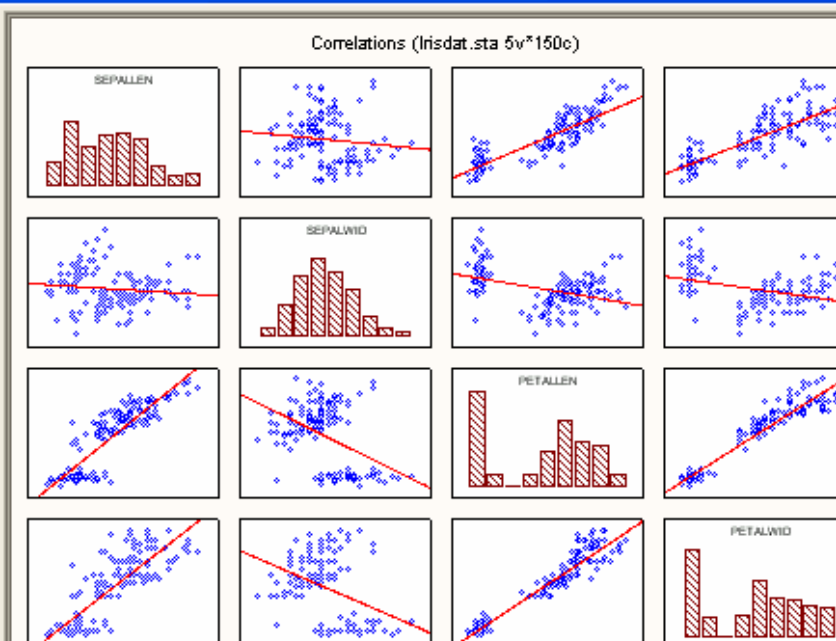
Data: Irisdat.sta (5v by 150c)

Fisher (1936) iris data: length & width of sepals and petals, 3 types of Iris

	1	2	3	4	5	
	SEPALLEN	SEPALWID	PETALLEN	PETALWID	IRISTYPE	
125	5,1	3,5	1,4	0,3	SETOSA	
126	7,2	3,6	6,1	2,5	VIRGINIC	
127	6,5	3,2	5,1	2,0		
128	6,1	2,9	4,7	1,4		
129	5,6	2,9	3,6	1,3		
130	6,9	3,1	4,9	1,5		
131	6,4	2,7	5,3	1,9		
132	6,8	3,0	5,5	2,1		
133	5,5	2,5	4,0	1,3		
134	4,8	3,4	1,6	0,2		
135	4,8	3,0	1,4	0,1		
136	4,5	2,3	1,3	0,3		
137	5,7	2,5	5,0	2,0		
138	5,7	3,8	1,7	0,3		
139	5,1	3,8	1,5	0,3		
140	5,5	2,3	4,0	1,3		
141	6,6	3,0	4,4	1,4		
142	6,8	2,8	4,8	1,4		
143	5,4	3,4	1,7	0,2		
144	5,1	3,7	1,5	0,4		
145	5,2	3,5	1,5	0,2		
146	5,8	2,8	5,1	2,4		
147	6,7	3,0	5,0	1,7		

Workbook3* - Correlations (Irisdat.sta 5v*150c)

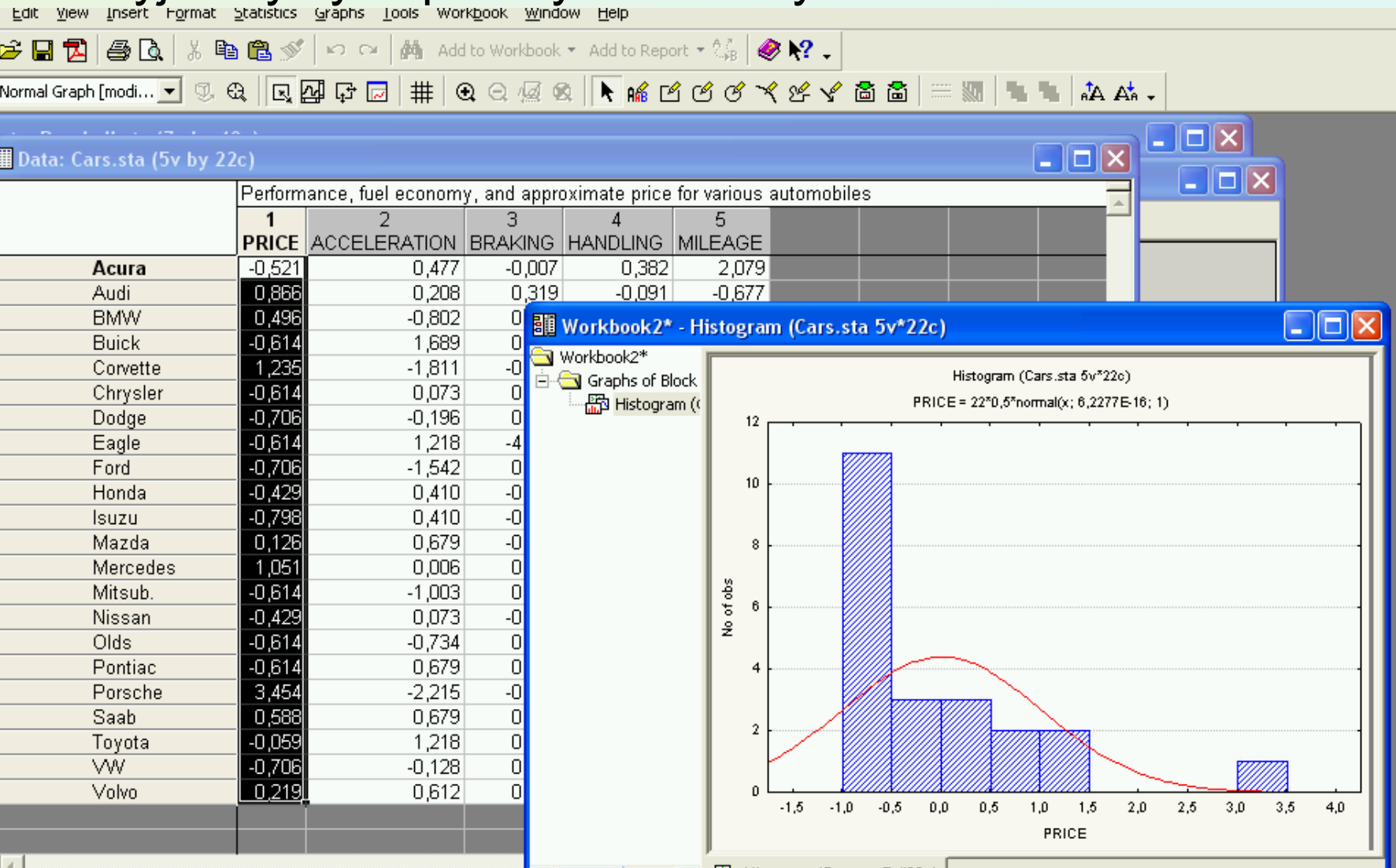
Workbook3*
Basic Stati
Correl
Co

Outliers – obserwacje oddalone

- Użyj statystyk opisowych oraz wykresów - Statistica

„Outliers” w wielowymiarowej regresji - analiza reszt

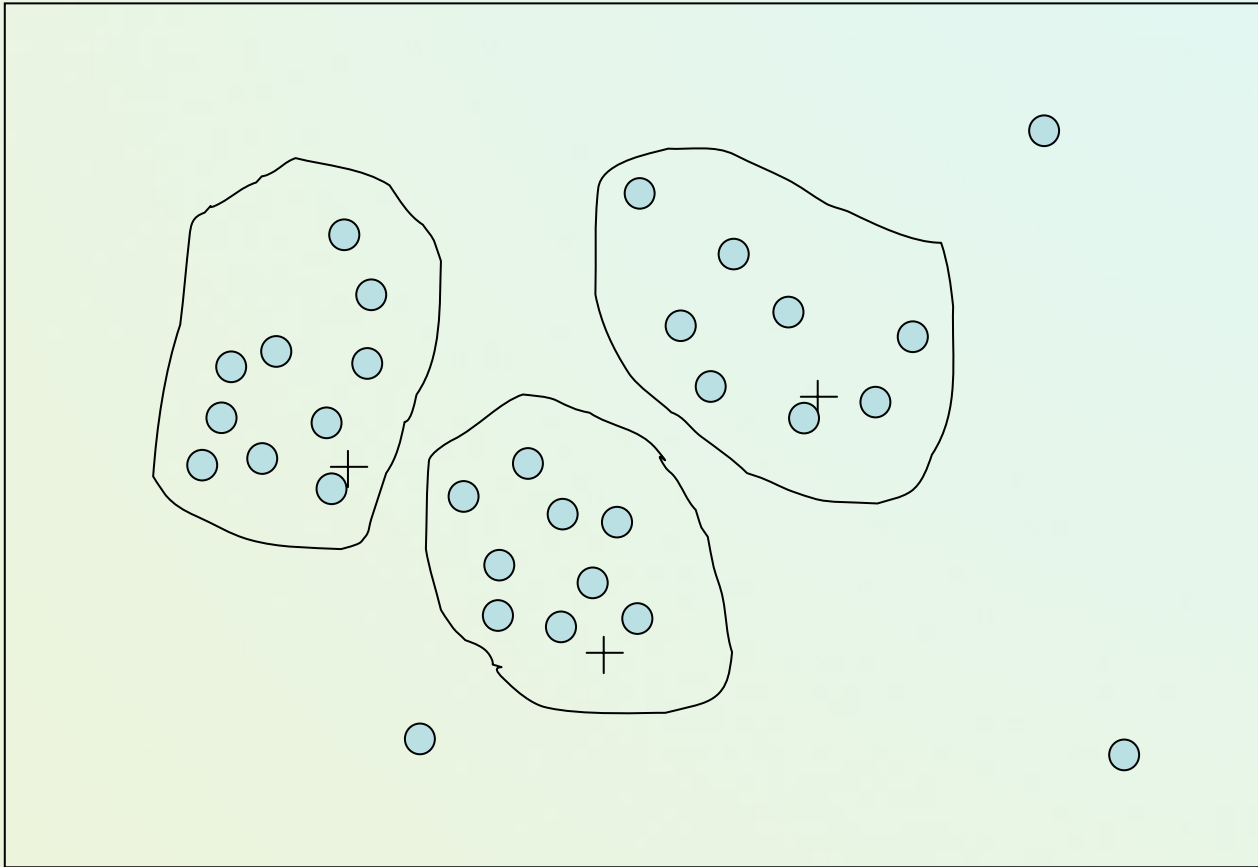
→ $|standaryzowane\ reszty| \leq 2$

Case	Raw Residuals						Raw Residual (Baseball.sta)				
	-3s	.	.	0	.	+3s	Observed Value	Predicted Value	Residual	Standard Pred. v.	Standard Residual
1	.	.	.	.	*	.	0,599000	0,540363	0,058637	0,71804	1,31572
2	.	.	.	.	*	.	0,586000	0,568458	0,017542	1,21784	0,39361
3	.	.	.	.	*	.	0,556000	0,539486	0,016514	0,70244	0,37055
4	.	.	.	*	.	.	0,549000	0,570823	-0,021823	1,25991	-0,48968
5	.	.	.	.	*	.	0,531000	0,497546	0,033454	-0,04366	0,75067
6	.	.	.	*	.	.	0,528000	0,548173	-0,020173	0,85698	-0,45265
7	.	.	.	*	.	.	0,497000	0,514892	-0,017892	0,26492	-0,40147
8	.	.	.	*	.	.	0,444000	0,447966	-0,003966	-0,92566	-0,08899
9	.	*	.	.	.	.	0,401000	0,482501	-0,081501	-0,31129	-1,82877
10	.	.	.	*	.	.	0,309000	0,332506	-0,023507	-2,97963	-0,52745
11	.	.	.	*	.	.	0,586000	0,589308	-0,003308	1,58876	-0,07424
12	.	.	.	.	*	.	0,578000	0,563489	0,014511	1,12943	0,32562
13	.	.	*	.	.	.	0,568000	0,615451	-0,047450	2,05381	-1,06472
14	.	.	.	*	.	.	0,537000	0,551706	-0,014706	0,91983	-0,32998
15	.	.	.	.	*	.	0,525000	0,520136	0,004864	0,35821	0,10914
16	.	.	.	.	*	.	0,512000	0,485097	0,026903	-0,26512	0,60366
17	.	.	*	.	.	.	0,475000	0,537566	-0,062566	0,66829	-1,40389
18	.	.	*	.	.	.	0,444000	0,520395	-0,076395	0,36281	-1,71419
19	.	.	.	.	*	.	0,410000	0,388088	0,021912	-1,99087	0,49168
20	.	*	.	.	.	.	0,364000	0,472803	-0,108803	-0,48382	-2,44138

The screenshot shows the SPSS 'Casewise plot of outliers' dialog box. The 'Type of outlier' is set to 'Standard residual (> 2 * sigma)'. Under 'Plot 100 most extreme cases', the options 'Standard predicted', 'Standard residual', and 'Mahalanobis distances' are selected. The 'Deleted residuals' and 'Cook's distances' options are unselected. The 'Options' dropdown is set to 'Standard Residual'. In the background, a data table is visible with columns for 'Standard Residual', 'Standard Pred. v.', and 'Standard Residual'.

Standard Residual	Standard Pred. v.	Standard Residual
1,31572	0,71804	1,31572
0,39361	1,21784	0,39361
0,37055	0,70244	0,37055
-0,48968	1,25991	-0,48968
0,75067	-0,04366	0,75067
-0,45265	0,85698	-0,45265
-0,40147	0,26492	-0,40147
-0,08899	-0,92566	-0,08899
-1,82877	-0,31129	-1,82877
-0,52745	-2,97963	-0,52745
-0,07424	1,58876	-0,07424
0,32562	1,12943	0,32562
-1,06472	2,05381	-1,06472
-0,32998	0,91983	-0,32998
0,10914	0,35821	0,10914
0,60366	-0,26512	0,60366
-1,40389	0,66829	-1,40389
-1,71419	0,36281	-1,71419
0,49168	-1,99087	0,49168
-2,44138	-0,48382	-2,44138

„Outliers” w analizie skupień

Różne grupy rozwiązań

- Statystyczne (podstawowe statystyki + wizualizacje).
- Grupowanie (koszty obliczeniowe!).
- Pattern based identification (znajdź obserwacje, które nie potwierdzają wcześniej odnalezionych wzorców).
  - Reguły asocjacyjne

Przykłady wstępnej statystycznej analizy danych

- Prof. M.Lasek „Data mining” – banking data
- Larose D. Odkrywanie wiedzy z danych, PWN.
- Stanisz. Przystępny kurs statystyki (3 tomy), Statsoft.
- U. Fayyad, G.Gristen, A.Wierse, Information Visualization in Data Mining and Knowledge Discovery, Morgan Kaufmann Publisher.

Nieznane wartości atrybutów

Sposoby uwzględniania brakujących wartości:

- Stosowane w przetwarzaniu wstępnych (przekształć niekompletne dane w kompletne).
- Zintegrowane z algorytmami odkrywania wiedzy

Przetwarzanie wstępne:

- **Podejście naiwne:**
  - Zignorowanie przykładów opisanych nieznanymi wartościami.
- **Zastępowanie brakujących wartości poprzez:**
  - Użycie globalnej stałej wartości.
  - Zastąpienie najczęściej występującą wartością atrybutu nominalnego.
  - Zastąpienie wartością średnią atrybutu liczbowego.
  - Użycie najczęstszej lub średniej wartości atrybutu znajdowanej na podstawie rozkładu wartości wśród przykładów należących *tylko* do tej samej *klasy decyzyjnej* co analizowany przykład.
  - Użycie zbioru wszystkich możliwych wartości tego atrybutu.
  - Użycie podzbioru wartości atrybutu wraz z informacją o stopniach możliwości ich realizacji.
  - Wykonanie analizy zależności wartości atrybutu od atrybutów w pełni zdefiniowanych (regresja, drzewa i reguły decyzyjne).

„Closest Fit Approaches” [Grzymała 02]

- Definicja podobieństwa dla dwóch przypadków e i e' .

$$\sum_{i=1}^n \text{similarity}(e_i, e'_i),$$

where

$$\text{similarity}(e_i, e'_i) = \begin{cases} 0 & \text{if } e_i \text{ and } e'_i \text{ are symbolic and } e_i \neq e'_i, \text{ or} \\ & e_i = ? \text{ or } e'_i = ?, \\ 1 & \text{if } e_i = e'_i, \\ 1 - \frac{|e_i - e'_i|}{|a_i - b_i|} & \text{if } e_i \text{ and } e'_i \text{ are numbers and } e_i \neq e'_i, \end{cases}$$

Attributes		Decision
Abortions	Complications	Delivery
yes	none	fullterm
?	obesity	fullterm
no	alcoholism	fullterm
no	?	fullterm
yes	alcoholism	preterm

Porównanie kilku metod (regułowy klasyfikator LERS)

1. Most common value

2. Concept most com.

3. C4.5 method

4. All possible values

5. All in the concept

6. Ignoring tuples

7. Probabilistic even covering

8. LEM2 – omit

9. Treat as a special value.

Table 1. Description of data files

Name of Data Files	No. of Examples	No. of Attributes	No. of Concepts
Breast cancer	286	9	2
Echocardiogram	74	13	2
Hdynet	1218	73	2
Hepatitis	155	19	2
House	435	16	2
Im85	201	25	86
New-o	213	30	2
Primary tumor	339	17	21
Soybean	307	35	19
Tokt	6608	67	2

Table 2. Error rates of input data sets by using LERS new classification

Data file	Methods								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Breast	34.62	34.62	31.5	28.52	31.88	29.24	34.97	33.92	32.52
Echo	6.76	6.76	5.4	—	—	6.56	6.76	6.76	6.76
Hdynet	29.15	31.53	22.6	—	—	28.41	28.82	27.91	28.41
Hepatitis	24.52	13.55	19.4	—	—	18.75	16.77	18.71	19.35
House	5.06	5.29	4.6	—	—	4.74	4.83	5.75	6.44
Im85	96.02	96.02	100	—	96.02	94.34	96.02	96.02	96.02
New-o	5.16	4.23	6.5	—	—	4.9	4.69	4.23	3.76
Primary	66.67	62.83	62.0	41.57	47.03	66.67	64.9	69.03	67.55
Soybean	15.96	18.24	13.4	—	4.1	15.41	19.87	17.26	16.94
Tokt	31.57	31.57	26.7	32.75	32.75	32.88	32.16	33.2	32.16

Missing and other absent values of attributes

- Wartości mogą być nieznane z różnych przyczyn:
- Różna semantyka nieznanymi wartości atrybutów (ang. *unknown attribute values*):
  - brakujące wartości atrybutów (ang. *missing values*),
  - niedostępne wartości atrybutów (ang. *absent values*).
- In medical data, value for **Pregnant?** attribute for **Jane** or **Anna** is missing, while for **Joe** should be considered **Not applicable**
- Inna semantyka – absent values, don't care, i inne

Hospital Check-in Database

Name	Age	Sex	Pregnant	..
Mary	25	F	N	
Jane	27	F	?	
Joe	30	M	-	
Anna	2	F	?	

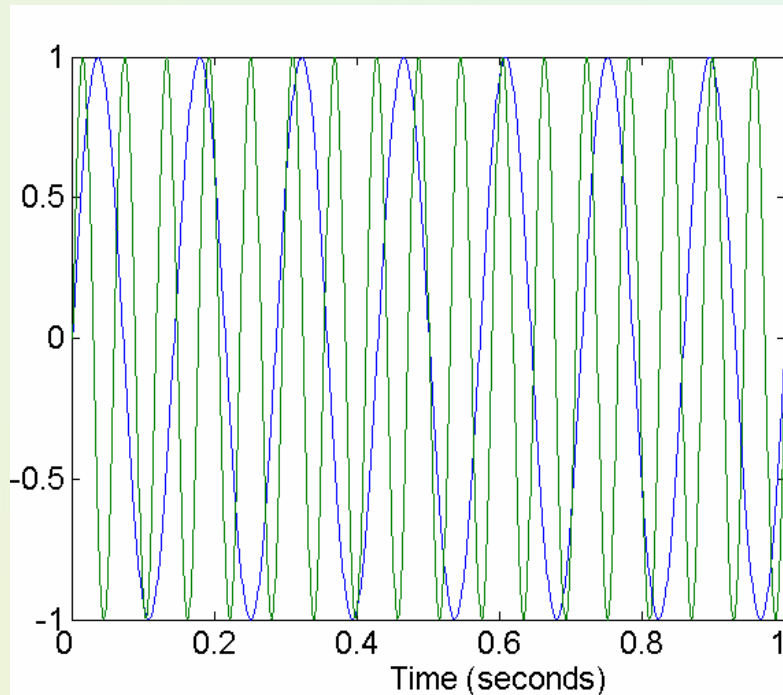
Agregacje atrybutów

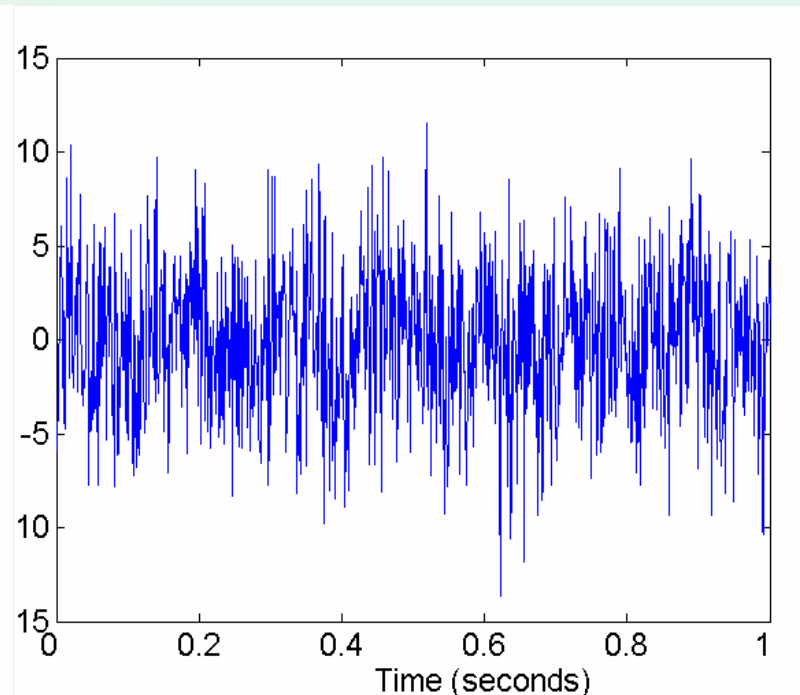
- Combining two or more attributes (or objects) into a single attribute (or object)
- Purpose
  - Data reduction
    - Reduce the number of attributes or objects
  - Change of scale
    - Cities aggregated into regions, states, countries, etc
  - More “stable” data
    - Aggregated data tends to have less variability

Noise - szum

- Noise refers to modification of original values
  - Examples: distortion of a person's voice when talking on a poor phone and "snow" on television screen

Two Sine Waves

Two Sine Waves + Noise

Szum w danych

- Przyczyny (?)
  - błędy urządzeń pobierających dane,
  - błędy transmisji,
  - błędy ludzkie,
  - ograniczenia technologiczne,
  - niespójności i niekonsekwencje nazewnictwa.
- Konsekwencje danych niekompletnych i sprzecznych.

Radzenie sobie z szumem

- Wygładzenie danych (ang. *smoothing techniques*).
- Tworzenie przedziałów (ang. *binning*).
- Algorytmy skupień i obiekty reprezentacji skupień
- Wykorzystywanie modeli predykcji (regresja)
- Konsultacja z użytkownikiem / ekspertem
- Inne ...

Binning Methods for Data Smoothing

❑ Sorted data for price (in dollars): 4, 8, 9, 15, 21, 21, 24, 25, 26, 28, 29, 34

* Partition into equal-frequency (equi-depth) bins:

- Bin 1: 4, 8, 9, 15

- Bin 2: 21, 21, 24, 25

- Bin 3: 26, 28, 29, 34

* Smoothing by bin means:

- Bin 1: 9, 9, 9, 9

- Bin 2: 23, 23, 23, 23

- Bin 3: 29, 29, 29, 29

* Smoothing by bin boundaries:

- Bin 1: 4, 4, 4, 15

- Bin 2: 21, 21, 25, 25

- Bin 3: 26, 26, 26, 34

Normalizacja – transformacja danych

- min-max normalization

$$v' = \frac{v - \mathit{min}_A}{\mathit{max}_A - \mathit{min}_A} (\mathit{new\_max}_A - \mathit{new\_min}_A) + \mathit{new\_min}_A$$

- z-score normalization

$$v' = \frac{v - \mathit{mean}_A}{\mathit{stand\_dev}_A}$$

- normalization by decimal scaling

$$v' = \frac{v}{10^j} \quad \text{Where } j \text{ is the smallest integer such that } \text{Max}(|v'|) < 1$$

Transformacje dziedzin atrybutów liczbowych

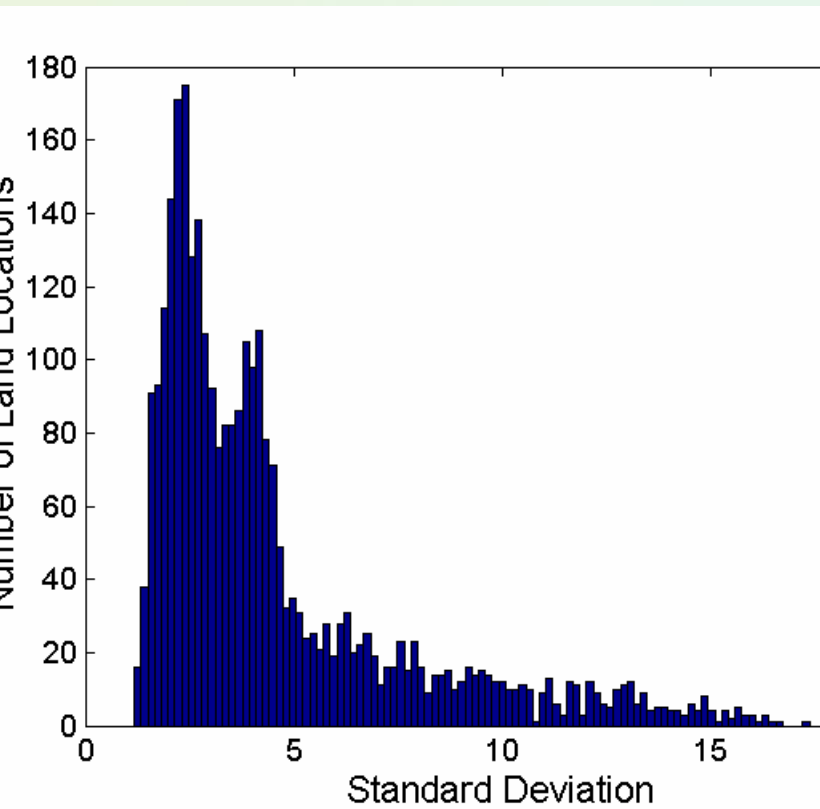

- Smoothing: remove „noise” from data
- Aggregation: summarization, ...
- Generalization: concept hierarchy climbing
- Normalization: scaled to fall within a small, specified range
  - min-max normalization
  - z-score normalization
  - normalization by decimal scaling
- Discretization
- Attribute/feature construction
  - New attributes constructed from the given ones

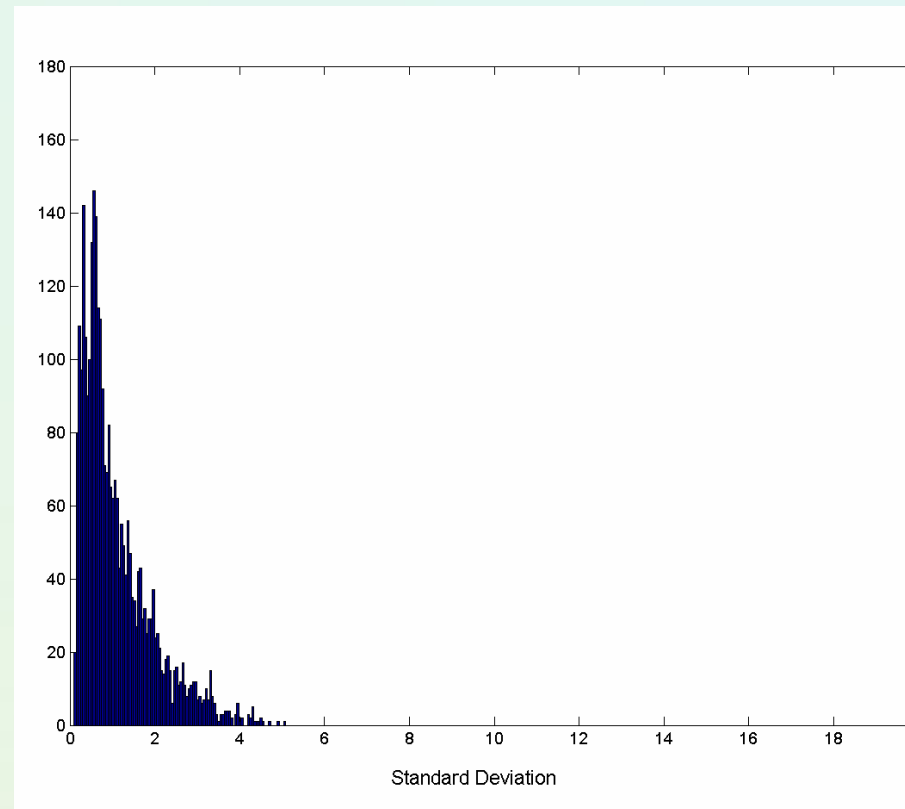

Aggregation - przykład

Variation of Precipitation in Australia

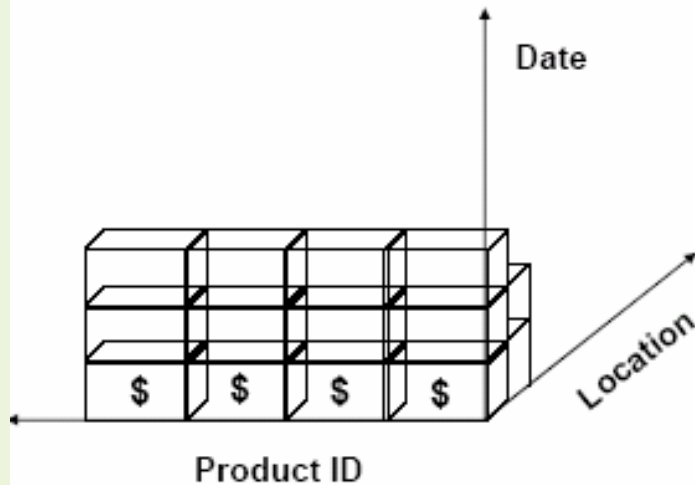
Standard Deviation of Average Monthly Precipitation

Standard Deviation of Average Yearly Precipitation

Agregacja w „kostkach danych” OLAP

- Combining two or more objects into a single object.

- Reduce the possible values of date from 365 days to 12 months.
- Aggregating the data per store location gives a view per product monthly.

Attribute "Location" is eliminated

Online Analytical Processing
(OLAP)

Transformacje danych: Dyskretyzacja

- Niektóre metody wymagają danych dyskretnych, np. Naïve Bayes, zbiory przybliżone, reguły asocjacyjne, wzorce sekwencji.
- Ponadto przydatne do podsumowania danych i redukcji rozmiarów.
- Dyskretyzacja jest:
  - procesem zamiany atrybutów liczbowych na atrybuty symboliczne typu porządkowego. Polega ona podziale oryginalnej dziedziny atrybutu liczbowego na pewną liczbę przedziałów i przypisaniu tym przedziałom kodów symbolicznych.

Przegląd w Handbook of Data Mining and Knowledge Discovery. Springer 2005

Chapter 6

DISCRETIZATION METHODS

Ying Yang

*School of Computer Science and Software Engineering,
Monash University, Melbourne, Australia*
yyang@mail.csse.monash.edu.au

Geoffrey I. Webb

*Faculty of Information Technology
Monash University, Australia*
geoff.webb@infotech.monash.edu

Xindong Wu

*Department of Computer Science
University of Vermont, USA*
xwu@cs.uvm.edu

Abstract Data-mining applications often involve quantitative data. However, learning from quantitative data is often less effective and less efficient than learning from qualitative data. Discretization addresses this issue by transforming quantitative data into qualitative data. This chapter presents a comprehensive introduction to discretization. It clarifies the definition of discretization. It provides a taxonomy of discretization methods together with a survey of major discretization methods. It also discusses issues that affect the design and application of discretization methods.

Keywords: Discretization, quantitative data, qualitative data.

Introduction

Discretization is a data-processing procedure that transforms quantitative data into qualitative data.

GESTS International Transactions on Computer Science and Engineering, Vol.32 (1), 2006, pp. 47-58

Discretization Techniques: A recent survey

Sotiris Kotsiantis, Dimitris Kanellopoulos

Educational Software Development Laboratory
Department of Mathematics, University of Patras, Greece
sotos@math.upatras.gr, dkanellop@teipat.gr

Abstract. A discretization algorithm is needed in order to handle problems with real-valued attributes with Decision Trees (DTs), Bayesian Networks (BNs) and Rule-Learners (RLs), treating the resulting intervals as nominal values. The performance of these systems is tied to the right election of these intervals. A good discretization algorithm has to balance the loss of information intrinsic to this kind of process and generating a reasonable number of cut points, that is, a reasonable search space. This paper presents the well known discretization techniques. Of course, a single article cannot be a complete review of all discretization algorithms. Despite this, we hope that the references cited cover the major theoretical issues and guide the researcher to interesting research directions and suggest possible combinations that have to be explored.

Klasyfikacja metod

- Wiele różnorodnych podejść:
  - Nadzorowana vs. nienadzorowana,
  - Globalna vs. lokalna (z punktu widzenia atrybutów lub decyzji o zestawie przedziałów),
  - Dynamiczna vs. Statyczna (dobór parametrów).
  - Hierarchiczna vs. niehierarchiczna (przedziały dobiera się stopniowe)
  - Rozłączone vs. nakładające się przedziały

Wybrane metody

Table 6.2. Taxonomy of Discretization Methods

Method	Taxonomy (corresponding to Section 2)										
	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Equal-width	primary	unsupervised	parametric	non-hierarchical	univariate	disjoint	global	eager	time-insensitive	nominal	non-fuzzy
Equal-frequency											
Fixed-frequency											
Multi-interval-entropy-minimization	primary	supervised	non-parametric	hierarchical	univariate	disjoint	global	eager	time-insensitive	nominal	non-fuzzy
ChiMerge	primary	supervised	non-parametric	hierarchical	univariate	disjoint	global	eager	time-insensitive	nominal	non-fuzzy
StatDisc											
InfoMerge											
Cluster-based	primary	unsupervised	non-parametric	hierarchical	multivariate	disjoint	global	eager	time-insensitive	nominal	non-fuzzy
ID3	primary	supervised	parametric	hierarchical	univariate	disjoint	local	eager	time-insensitive	nominal	non-fuzzy
Non-disjoint	composite	unsupervised	*	non-hierarchical	univariate	non-disjoint	global	eager	time-insensitive	nominal	non-fuzzy
Lazy	composite	*	*	*	univariate	non-disjoint	global	lazy	time-insensitive	nominal	non-fuzzy
Dynamic-qualitative	primary	unsupervised	non-parametric	non-hierarchical	univariate	disjoint	local	lazy	time-sensitive	nominal	non-fuzzy
Ordinal	composite	*	*	*	univariate	disjoint	global	eager	time-insensitive	ordinal	non-fuzzy
Fuzzy	composite	*	*	*	univariate	non-disjoint	global	eager	time-insensitive	nominal	fuzzy
Iterative-improvement	composite	supervised	*	hierarchical	multivariate	disjoint	global	eager	time-insensitive	nominal	non-fuzzy

Note: each entry of the taxonomy is

0. primary vs. composite;
1. supervised vs. unsupervised;
2. parametric vs. non-parametric;
3. hierarchical vs. non-hierarchical;
4. univariate vs. multivariate;
5. disjoint vs. non-disjoint;
6. global vs. local;
7. eager vs. lazy;
8. time-sensitive vs. time-insensitive;
9. ordinal vs. nominal;
10. fuzzy vs. non-fuzzy.

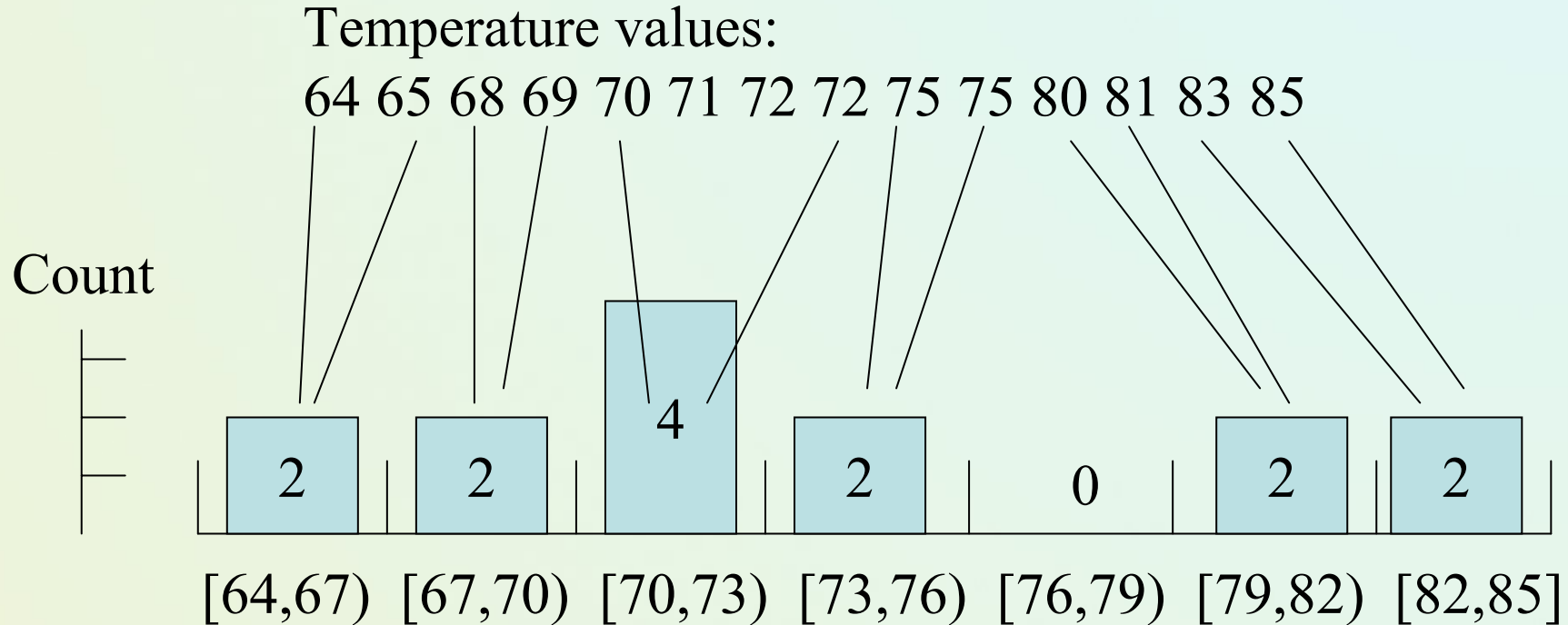
An entry filled with '*' indicates that the corresponding method can be conducted in either way of the corresponding taxonomy entry. This often happens for composite methods, whose taxonomy depends on their primary methods.

Przykładowe popularne metody dyskretyzacji

- Podział równymi przedziałami (*equal-width interval*)
  - Podziel zakres przedziału atrybutu na N podprzedziałów równej długości.
- Podział przedziałami o równej częstości (*equal-frequency interval*);
  - Podprzedziały zawierają w przybliżeniu taką samą liczbę obserwacji.
- *ChiMerge* –zachowuje podobieństwo względnych częstości klas decyzyjnych w podprzedziałach.
- Minimalizacja entropii warunkowej klas decyzyjnych (*Class Entropy discretization*);
  - Wersja lokalna, wersja wykorzystująca zasadę MDL, wersja globalizowana.
- Modyfikacje algorytmów analizy skupień (aglomeracyjne z warunkiem zatrzymania)

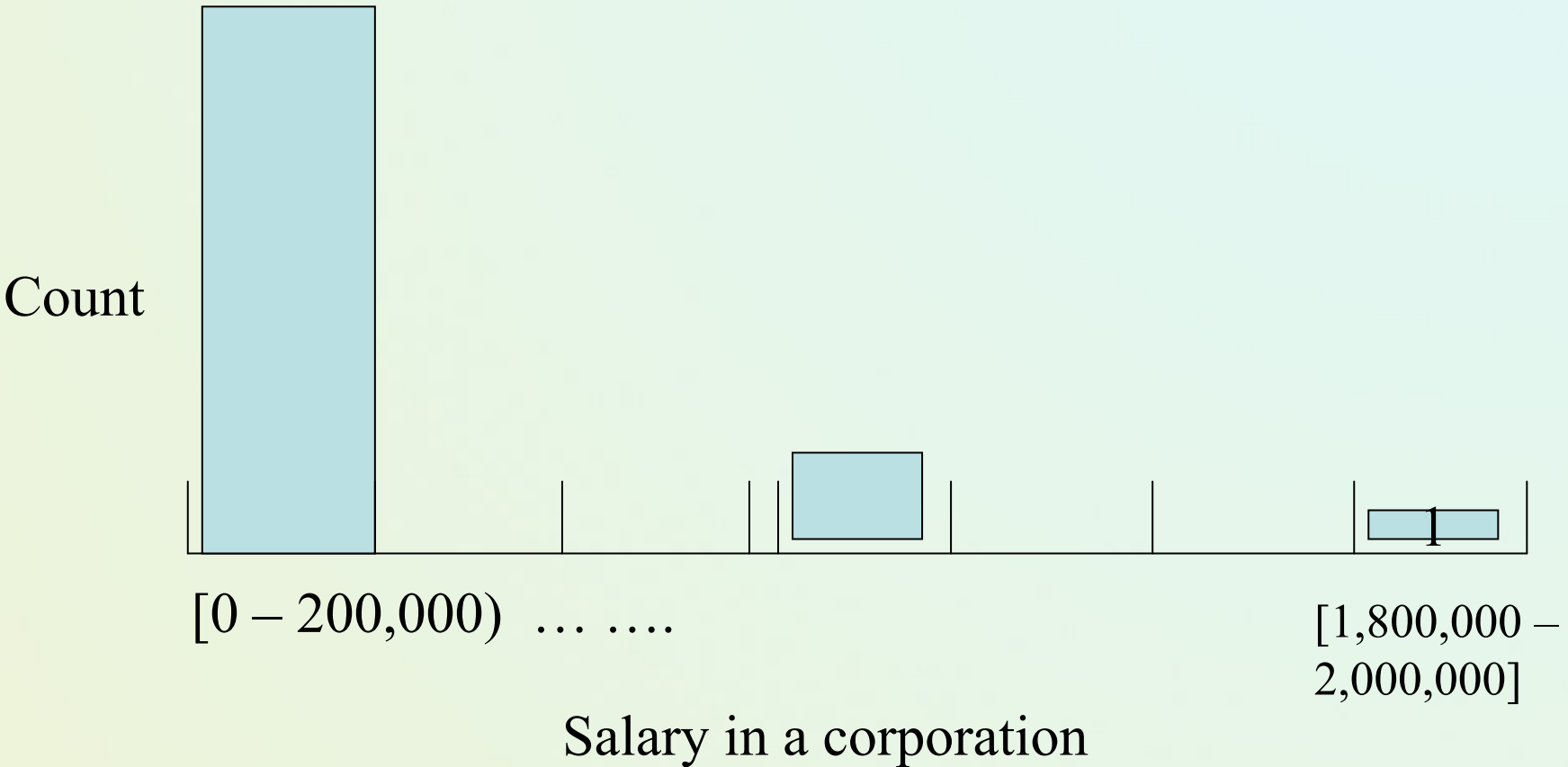
Discretization: Equal-Width (Length)

Equal Width, bins $Low \leq value < High$

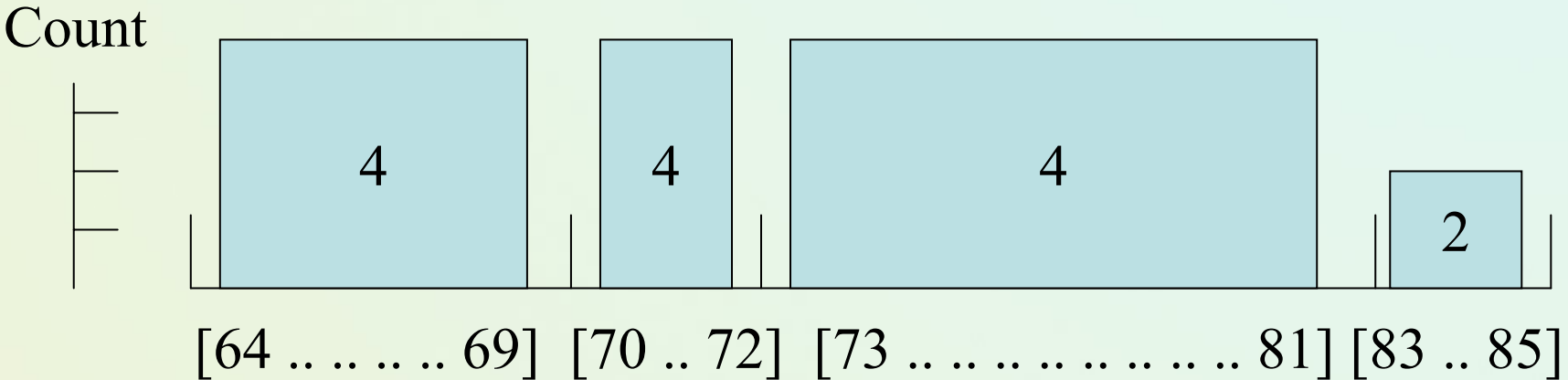

Discretization: Equal-Width may produce clumping

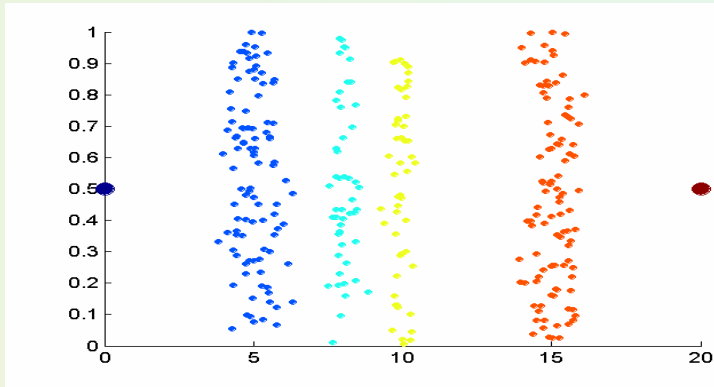
Discretization: Equal-Frequency

Temperature values:
64 65 68 69 70 71 72 72 75 75 80 81 83 85

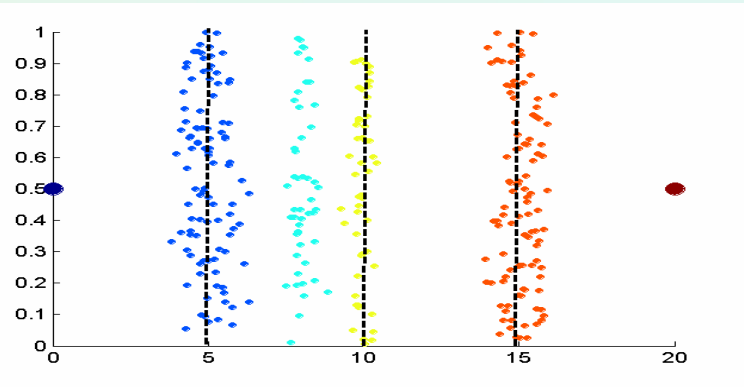

Equal Height = 4, except for the last bin

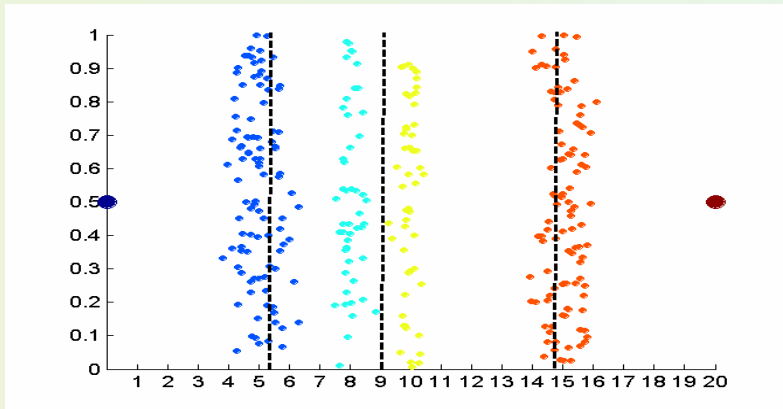
Dyskretyzacja nienadzorowana

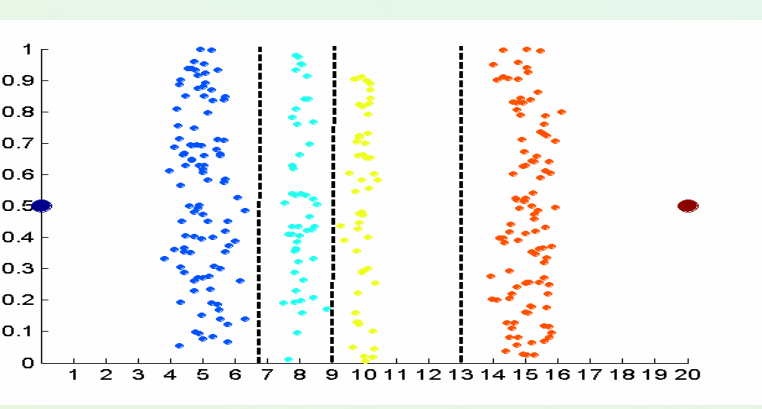
Data

Equal interval width

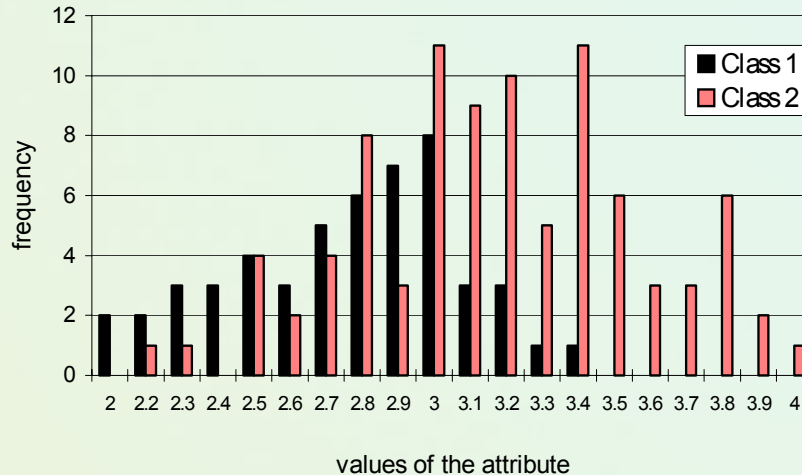
Equal frequency

K-means

Supervised (class) discretization

- Use information about attribute value distribution + class assignment.

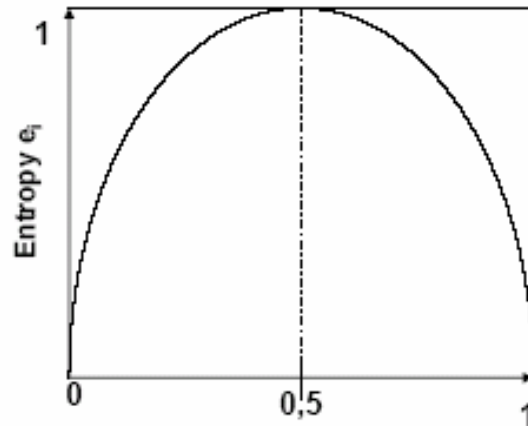

- Minimal entropy based approaches; Chi-Merge, others

Entropia informacji – przypomnienie właściwości

- Interpretacja entropii dla binarnych klas

$$e_i = - \sum_{j=1}^k p_{ij} \log_2 p_{ij}$$

- Jak sytuacja jest najbardziej pożądana

Entropy-Based Discretization

- Given a set of samples S , if S is partitioned into two sub-intervals S_1 and S_2 using boundary T , the entropy after partitioning is

$$E(S, T) = \frac{|S_1|}{|S|} Ent(S_1) + \frac{|S_2|}{|S|} Ent(S_2)$$

- The boundary that minimizes the entropy function over all possible boundaries is selected as a binary discretization.
- The process is recursively applied to partitions obtained until some stopping criterion is met, e.g.,

$$Ent(S) - E(T, S) > \delta$$

- Experiments show that it may reduce data size and improve classification accuracy

Przykład obliczeń

- Entropia przed podziałem $Ent(S) = -\frac{3}{6} \cdot \lg \frac{3}{6} - \frac{3}{6} \cdot \lg \frac{3}{6} = 1$
- Atrybut /Q i punkt graniczny T=107

105	107	107	109	113	115
yes	no	no	no	yes	yes

$$Ent(S | T) = \frac{1}{6}(-1 \cdot \lg 1) + \frac{5}{6}(-\frac{3}{5} \cdot \lg \frac{3}{5} - \frac{2}{5} \lg \frac{2}{5}) = 0.811$$

- Inny punkt graniczny T=113
 $Ent(S|T) = 0.541$ - najlepszy możliwy.
- Właściwość Fayyad'a i Iraniego

Przykład dyskretyzacji [Grzymala 97]

Caliber	Attributes		Decision
	Length	Weight	Recoil
5.56	45	55	light
6.5	55	120	light
6.5	55	142	medium
7	57	100	medium
7.5	55	150	medium
7.62	39	123	light
7.62	63	150	heavy
7.62	63	168	heavy
8	57	198	heavy

If (Weight=55) then (Decision=light)

If (Weight=120) then (Decision=light)

If (Weight=100) then (Decision=medium)

If (Weight=142) then (Decision=medium)

...

If (Length=63) then (Decision=heavy)

Caliber	Attributes		Decision
	Length	Weight	Recoil
5.56..7.62	39..57	55..142	light
5.56..7.62	39..57	55..142	light
5.56..7.62	39..57	142..198	medium
5.56..7.62	57..63	55..142	medium
5.56..7.62	57..63	142..198	medium
7.62..8	39..57	55..142	light
7.62..8	57..63	142..198	heavy
7.62..8	57..63	142..198	heavy
7.62..8	57..63	142..198	heavy

If (length,39..57) & (weight,55..142) then (recoil,light)

If (caliber,5.56..7.62) & (weight,142..198) then (recoil,medium)

If (weight,55..142) & (length,57..63) then (recoil,medium)

If (caliber,7.62..8) & (length,57..63) then (recoil,heavy)

Porównanie różnych metod [Grzymała]

- Ocena eksperymentalna

330

M. R. Chmielewski and J. W. Grzymała-Busse

Table 2. Accuracy Rate after Discretization

Data set	Equal interval width	Equal frequency per interval	Minimal class entropy	Cluster analysis
<i>GM</i>	68.0	59.0	73.0	69.0
<i>rocks</i>	57.5	54.2	55.6	53.0
<i>iris</i>	91.5	86.7	82.0	95.3
<i>bank</i>	77.3	95.5	84.9	97.0
<i>hsv-r</i>	42.5	35.8	46.7	48.3
<i>bupa</i>	41.9	39.7	41.3	42.5
<i>glass</i>	54.7	49.5	56.1	60.3
<i>wave</i>	99.4	99.4	99.4	99.8
<i>image</i>	69.0	70.0	73.8	77.6
<i>cars</i>	58.0	59.6	67.8	63.7

Dyskretyzacja ChiMerge (Kerber 92)

- Metoda lokalna, nadzorowana, dynamiczna.
  - Względna częstość przydziału obiektów do klas „wewnątrz” przedziału powinna być „w miarę” jednoznaczna, w przeciwnym razie przedział powinno podzielić się na podprzedziały.
  - Dwa sąsiednie przedziały nie powinny zawierać podobnego rozkładu częstości przydziału obiektów do klas decyzyjnych (w takim przypadku powinny być połączone).
- Wykorzystanie testu χ^2 do badania zgodności rozkładów.
  - Jeśli zastosowanie testu χ^2 wskazuje, że przydział obiektu do klas decyzyjnych jest niezależny od przedziału, to sąsiednie przedziały można połączyć.
  - Jeśli zastosowanie testu χ^2 wskazuje, że przydział obiektu do klas decyzyjnych jest zależny od przedziału (tzn. różnica w rozkładach częstości klas w obu przedziałach jest statystycznie znacząca), to oba sąsiednie przedziały powinny pozostać niepołączone.

Przekleństwo wymiarowości

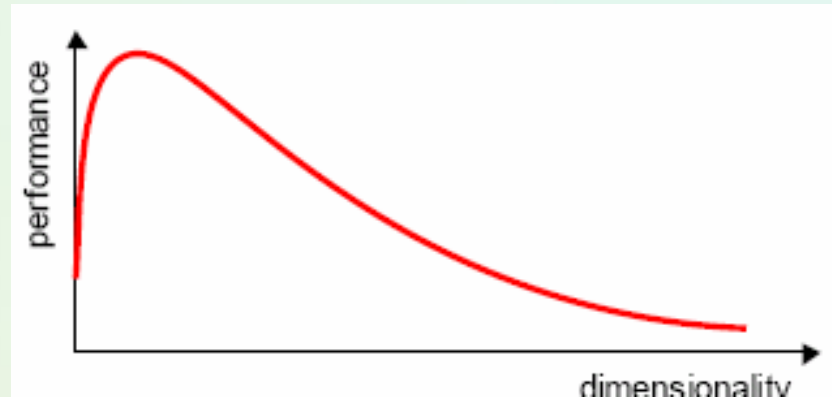

„Curse of dimensionality” [Bellman 1961]

- W celu dobrego przybliżenia funkcji (stworzenia klasyfikatora) z danych:
  - „the number of samples required per variable increases exponentially with the number of variables”
  - Liczba obserwacji żądanych w stosunku do zmiennej wzrasta wykładniczo z liczbą zmiennych.
- Oznacza to konieczność zdecydowanego wzrostu niezbędnych obserwacji przy dodawaniu kolejnych wymiarów.

Konsekwencje przekleństwa wymiarowości

- For a given sample size, there is a maximum number of features above which the performance of our classifier will degrade rather than improve!

Motywacje do redukcji danych

- Poprawa zdolności predykcyjnych
- Zwiększenie wydajności obliczeniowej
- Zmniejszenie wymagań dot. zbierania danych
  - Ułatwienia procedur rejestracji danych
  - Także koszty (np. testy diagnostyczne)
- Potencjalnie zmniejszają złożoność modelu (tzw. hypothesis complexity)
- Mogą zwiększyć czytelność reprezentacji
  - Inspekcja przez eksperta

Przykład problemu [D.Mladenic 2005]

F ₁	F ₂	F ₃	F ₄	F ₅	C
0	0	1	0	1	0
0	1	0	0	1	1
1	0	1	0	1	1
1	1	0	0	1	1
0	0	1	1	0	0
0	1	0	1	0	1
1	0	1	1	0	1
1	1	0	1	0	1

- Data set
  - Five Boolean features
  - $C = F_1 \vee F_2$
  - $F_3 = \neg F_2, F_5 = \neg F_4$
  - Optimal subset:
 $\{F_1, F_2\}$ or $\{F_1, F_3\}$
- optimization in space of all feature subsets (2^F possibilities)

(tutorial on genomics [Yu 2004])

Przegląd w Handbook of Data Mining and Knowledge Discovery. Springer 2005

Chapter 5

DIMENSION REDUCTION AND FEATURE SELECTION

Barak Chizi

Tel-Aviv University

Oded Maimon

Tel-Aviv University

Abstract Data Mining algorithms search for meaningful patterns in raw data sets. The Data Mining process requires high computational cost when dealing with large data sets. Reducing dimensionality (the number of attributed or the number of records) can effectively cut this cost. This chapter focuses a pre-processing step which removes dimension from a given data set before it is fed to a data mining algorithm. This work explains how it is often possible to reduce dimensionality with minimum loss of information. Clear dimension reduction taxonomy is described and techniques for dimension reduction are presented theoretically.

Keywords: Dimension Reduction, Preprocessing

1. Introduction

Data Mining algorithms are used for searching meaningful patterns in raw data sets. Dimensionality (i.e., the number of data set attributes or groups of attributes) constitutes a serious obstacle to the efficiency of most Data Mining algorithms (Maimon and Last, 2000). This obstacle is sometimes known as the "curse of dimensionality" (Elder and Pregibon, 1996). Techniques quite efficient in low dimensions (e.g., nearest neighbors) cannot provide any meaningful results when the number of records goes beyond a 'modest' size of 10 attributes.

Data-mining algorithms are computationally intensive. Figure 5.1 describes the typical trade-off between the error rate of a Data Mining model and the cost of obtaining the model (in particular, the model may be a classification

Różne podejścia do redukcji wymiarów

- Selekcja cech, zmiennych (atrybutów, ..)
  - Wybierz podzbiór zmiennych $F' \subset F$
- Konstrukcja nowych cech
  - Metody projekcji – nowe cechy zastępują poprzednie; statystyczne PCA, dekompozycje macierzy
- Wykorzystanie wiedzy dziedzinowej
  - Wprowadzenie nowych cech (oprócz istniejących)
  - Indukcja konstruktywna

Selekcja cech vs. konstrukcja nowych cech

- Za A.Berge

- In general - two approaches for dimensionality reduction

- Feature selection: choose a subset of the features

$$\begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix} \longrightarrow \begin{bmatrix} x_{i_1} \\ x_{i_2} \\ \vdots \\ x_{i_m} \end{bmatrix}$$

- Feature extraction: create a subset of new features by combining existing features

$$\begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix} \longrightarrow \begin{bmatrix} y_1 \\ y_2 \\ \vdots \\ y_m \end{bmatrix} = f \left(\begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix} \right)$$

Proste podejście do selekcji atrybutów

1: Usuń kolumny o zbyt małej zmienności

Statystyczna miara zmienności V_x

- Zbadaj liczbę różnych wartości w kolumnie
  - *Heurystyka*: pomiń kolumny zawierające taką samą lub prawie taką samą pojedynczą wartości (inne wartości $\leq \min p$).
  - *minp* może być mniej niż 5% przykładów / lub przykładów w najmniej licznej klasie.
- Bardziej wyrafinowane metody wykorzystują miary oceny znaczenia / informatywności atrybutów
  - WEKA zobacz attribute selection

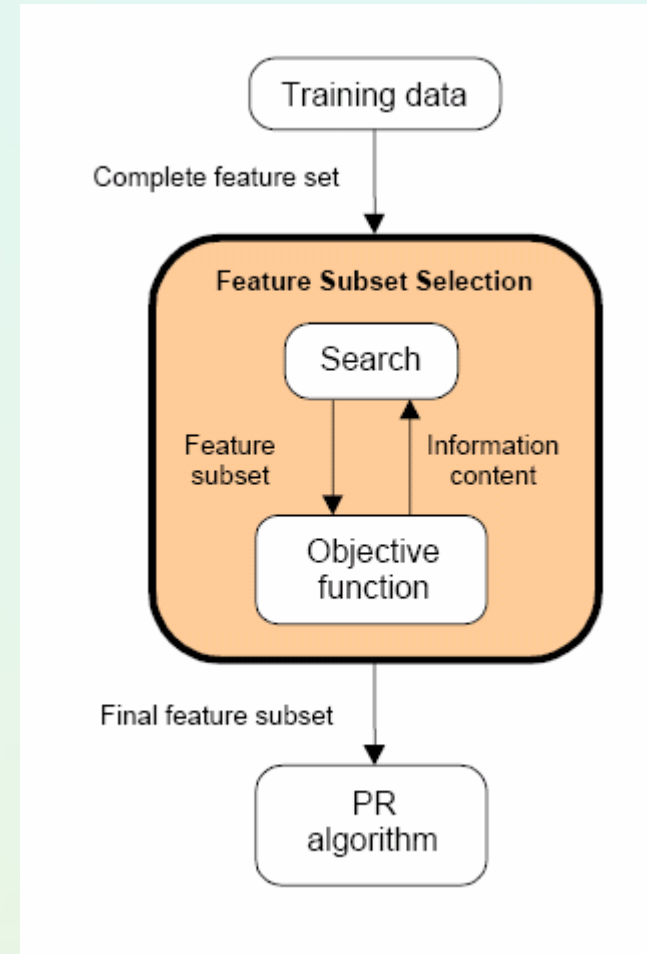
Redukcja rozmiarów danych – Selekcja atrybutów

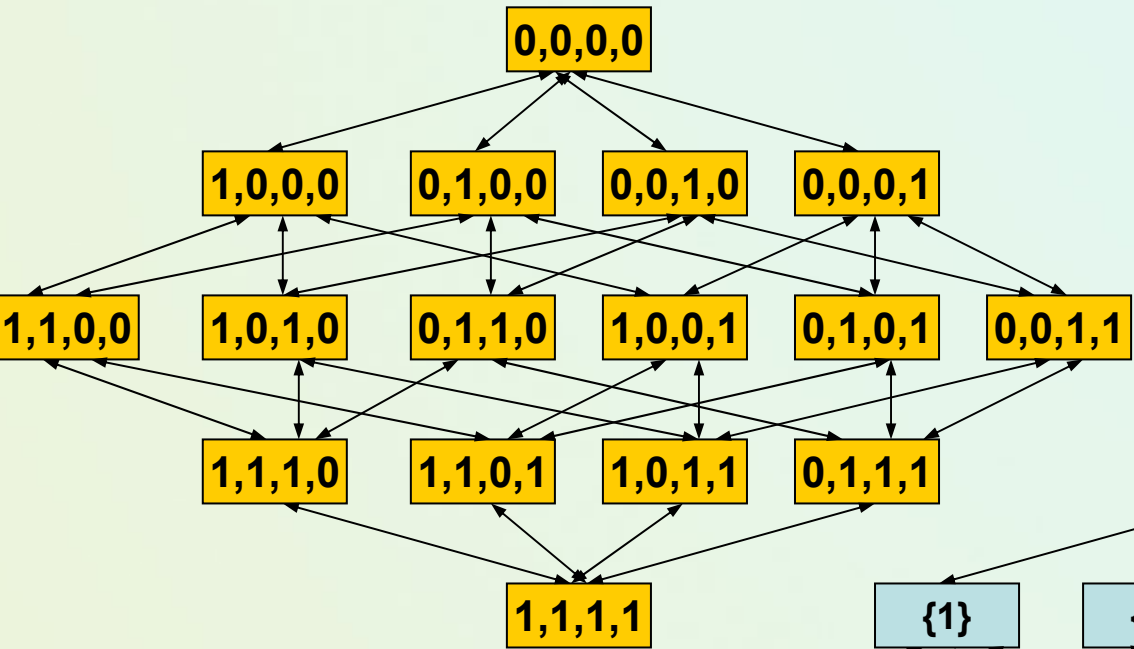
- Dany jest n elementowy zbiór przykładów (obiektów). Każdy przykład x jest zdefiniowany na $V_1 \times V_2 \times \dots \times V_m$ gdzie V_i jest dziedziną i -tego atrybutu. W przypadku nadzorowanej klasyfikacji przykłady zdefiniowane są jako $\langle x, y \rangle$ gdzie y określa pożądaną odpowiedź, np. klasyfikację przykładu.
- **Cel selekcji atrybutów:**
  - *Wybierz minimalny podzbiór atrybutów, dla którego rozkład prawdopodobieństwa różnych klas obiektów jest jak najbliższy oryginalnemu rozkładowi uzyskanemu z wykorzystaniem wszystkich atrybutów.*
- **Nadzorowana klasyfikacja**
  - *Dla danego algorytmu uczenia i zbioru uczącego, znajdź najmniejszy podzbiór atrybutów dla którego system klasyfikujący przewiduje przydział obiektów do klas decyzyjnych z jak największą trafnością.*

Problem selekcji atrybutów (Feature Selection)

- Optymalne rozwiązanie – NP.
- n liczba atrybutów
→ przegląd przestrzeni z 2^n stanami.
- Przestrzeń podzbiorów częściowo uporządkowana (ang. lattice)
- Strategia przeszukiwania oraz
- Miara oceny J

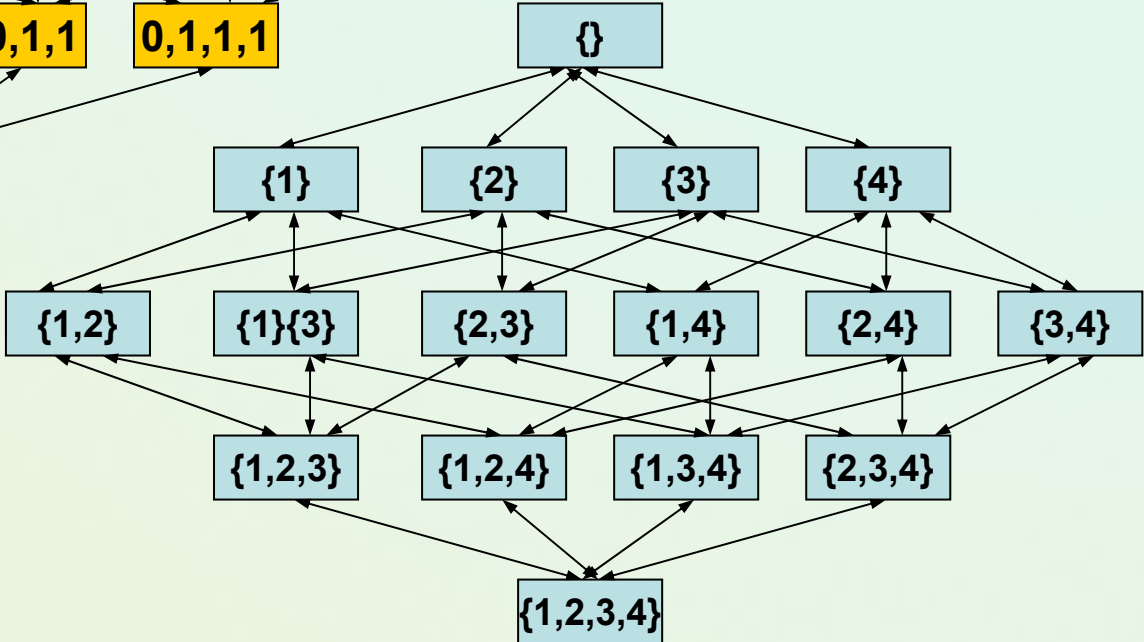

Przeszukiwanie przestrzeni podzbiorów

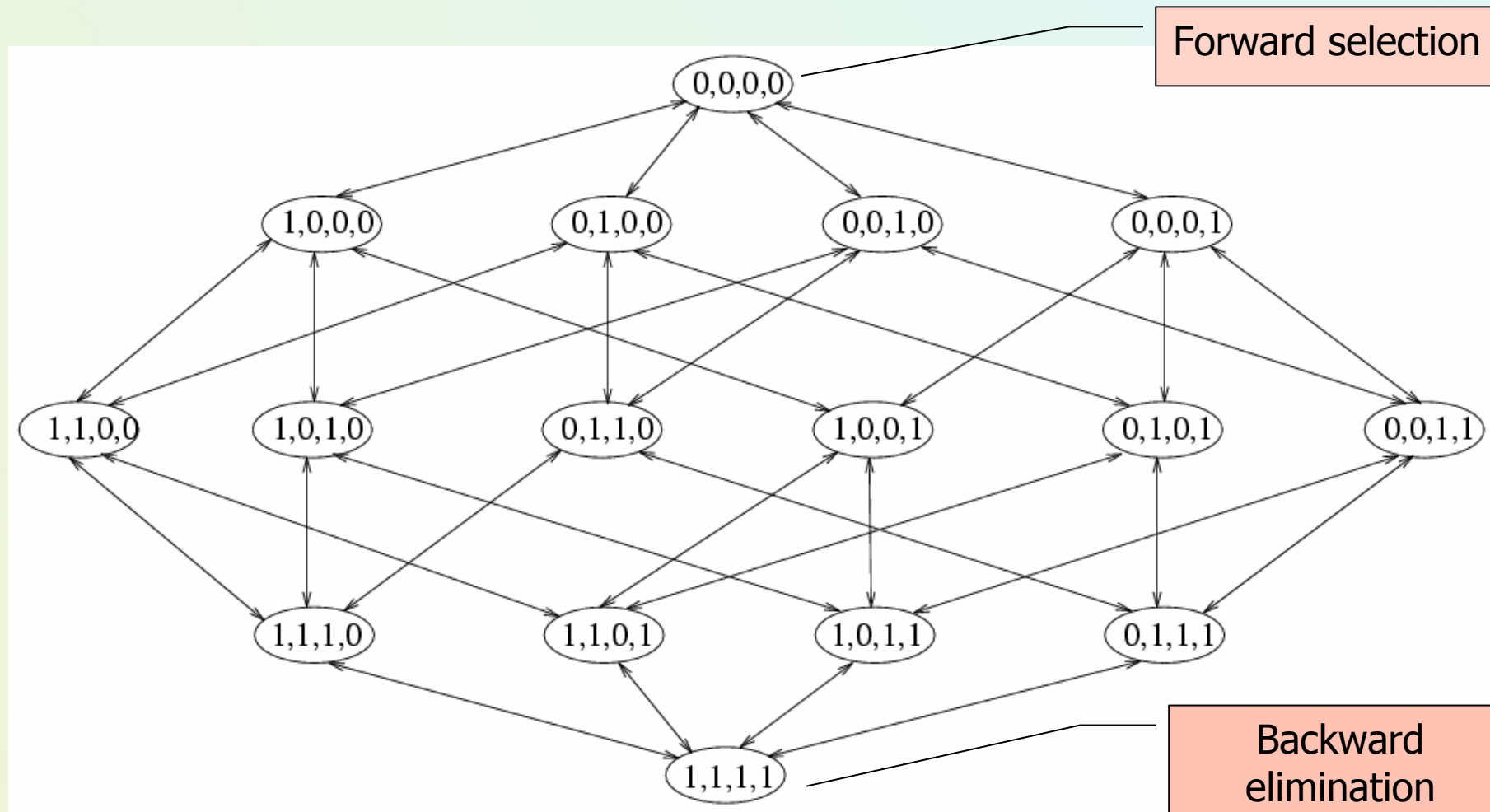
Subset Inclusion State Space
Poset Relation: Set Inclusion
 $A \leq B = \text{“B is a subset of A”}$

“Up” operator: DELETE
“Down” operator: ADD

Search for feature subset

- An example of search space (*John & Kohavi 1997*)

Feature subset selection

- commonly used search strategies:
  - **forward selection**
    - $F_{\text{Subset}} = \{\}$; greedily add features one at a time
  - **forward stepwise selection**
    - $F_{\text{Subset}} = \{\}$; greedily add or remove features one at a time
  - **backward elimination**
    - $F_{\text{Subset}} = \text{AllFeatures}$; greedily remove features one at a time
  - **backward stepwise elimination**
    - $F_{\text{Subset}} = \text{AllFeatures}$; greedily add or remove features one at a time
  - **random mutation**
    - $F_{\text{Subset}} = \text{RandomFeatures}$;
    - greedily add or remove randomly selected feature one at a time
    - stop after a given number of iterations

Selekcja w trakcie wstępnego przetwarzania danych

- Ocena pojedynczych atrybutów:
  - testy χ^2 i miary siły związku,
  - miary wykorzystujące względną entropię między atrybutem warunkowym a decyzyjnym (ang. *info gain*, *gain ratio*),
  - ...
- Ocena podzbiorów atrybutów (powinny być niezależne wzajemnie a silnie zależne z klasyfikacją):
  - Miara korelacji wzajemnych,
  - Statystyki λ Wilksa, T2-Hotellinga, odległości D2 Mahalanobisa,
  - Redukty w teorii zbiorów przybliżonych,
  - Techniki dekompozycji na podzbiory (ang. *data table templates*)
  - ...
- Model „filter” vs. „wrapper”

Inaczej o miarach oceny

Score *predictivness* of features, e.g.

Information theoretic analysis

- high information gain
- Breiman's Gini index (also a diversity/impurity idea)

Some other statistical tests

- e.g. chi-square statistic

Relief algorithm

- Assign high scores to features that match on *near hits* and don't match on *near misses* (in the context of nearest neighbour classification) (Kira & Rendell, 1992)

A criterion for attribute selection

Impurity functions:

- Given a random variable x with k discrete values, distributed according to $P=\{p_1, p_2, \dots, p_k\}$, an impurity function Φ should satisfy:
  - $\Phi(P) \geq 0$; $\Phi(P)$ is minimal if $\exists i$ such that $p_i=1$;
 $\Phi(P)$ is maximal if $\forall i \ 1 \leq i \leq k$, $p_i=1/k$
 $\Phi(P)$ is symmetrical and differentiable everywhere in its range
- The goodness of split is a reduction in impurity of the target concept after partitioning S .
- Popular function: *information gain*
  - Information gain increases with the average purity of the subsets that an attribute produces

WEKA – attribute selection

The screenshot shows the Weka Explorer application window. The title bar reads "Weka Explorer". Below the title bar is a menu bar with buttons for "Preprocess", "Classify", "Cluster", "Associate", "Select attributes", and "Visualize". The "Select attributes" button is highlighted. Below the menu bar is the "Attribute Evaluator" panel. On the left side of this panel is a tree view showing the file structure: "weka" folder containing an "attributeSelection" folder, which lists several attribute selection methods with radio buttons. The "ChiSquaredAttributeEval" method is selected and highlighted in blue. On the right side of the "Attribute Evaluator" panel, there is a "Choose" button and a text field containing "ChiSquaredAttributeEval". Below this is the "Search Method" section, which also has a tree view showing the same "weka" folder structure. Under "attributeSelection", several search methods are listed with radio buttons, and the "Ranker" method is selected and highlighted in blue.

Weka Explorer

Preprocess Classify Cluster Associate **Select attributes** Visualize

Attribute Evaluator

- weka
  - attributeSelection
    - CfsSubsetEval
    - ClassifierSubsetEval
    - WrapperSubsetEval
    - ConsistencySubsetEval
    - ReliefFAttributeEval
    - InfoGainAttributeEval
    - GainRatioAttributeEval
    - SymmetricalUncertAttributeEval
    - OneRAttributeEval
    - ChiSquaredAttributeEval**
    - PrincipalComponents
    - SVMAttributeEval

Choose **ChiSquaredAttributeEval**

Search Method

- weka
  - attributeSelection
    - BestFirst
    - ForwardSelection
    - RaceSearch
    - GeneticSearch
    - RandomSearch
    - ExhaustiveSearch
    - Ranker**
    - RankSearch

Ranking with ...? WEKA

The screenshot shows the Weka Explorer interface with the 'Select attributes' tab selected. The 'Attribute Evaluator' is set to 'ChiSquaredAttributeEval' and the 'Search Method' is 'Ranker -T -1.7976931348623157E308 -N -1'. The 'Attribute Selection Mode' is 'Use full training set'. The 'Attribute selection output' window displays the results of the attribute selection process.

Attribute Evaluator: Choose **ChiSquaredAttributeEval**

Search Method: Choose **Ranker -T -1.7976931348623157E308 -N -1**

Attribute Selection Mode:

- Use full training set
- Cross-validation

Folds: 10
Seed: 1

(Nom) D1: [v]

Start Stop

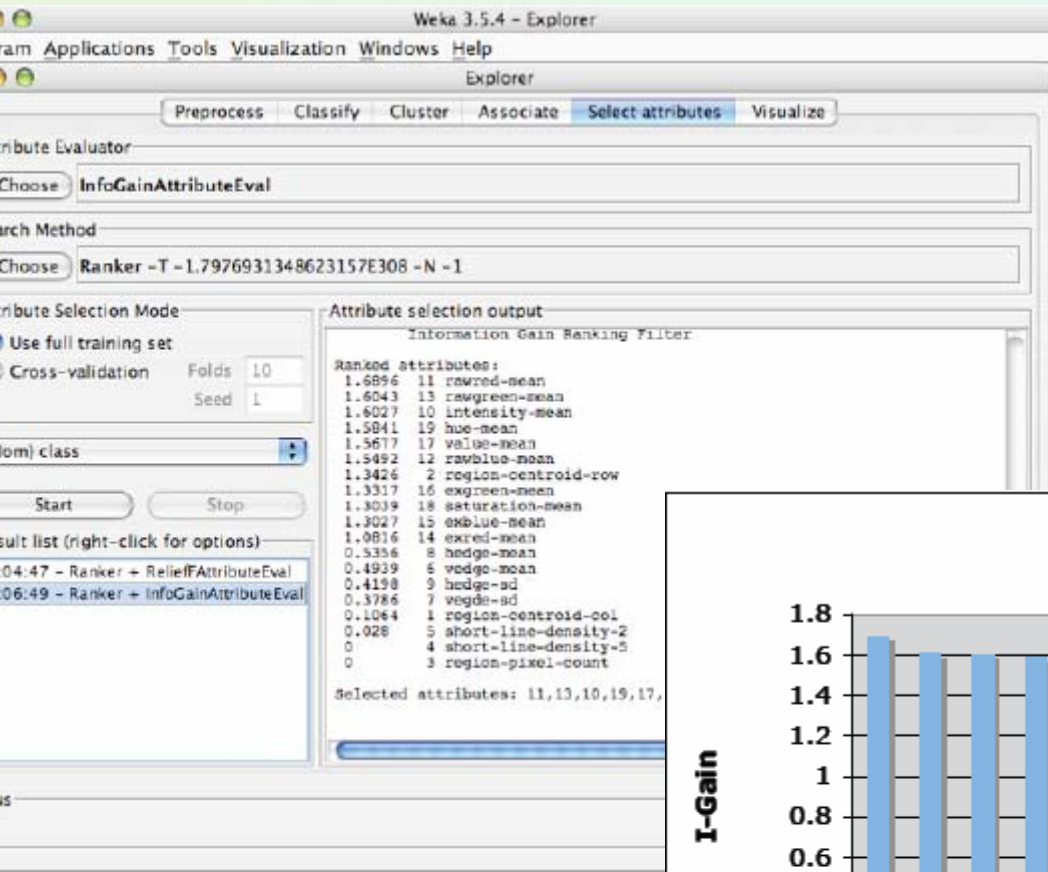
Result list (right-click for options)

21:37:48 - Ranker + ChiSquaredAttributeEval

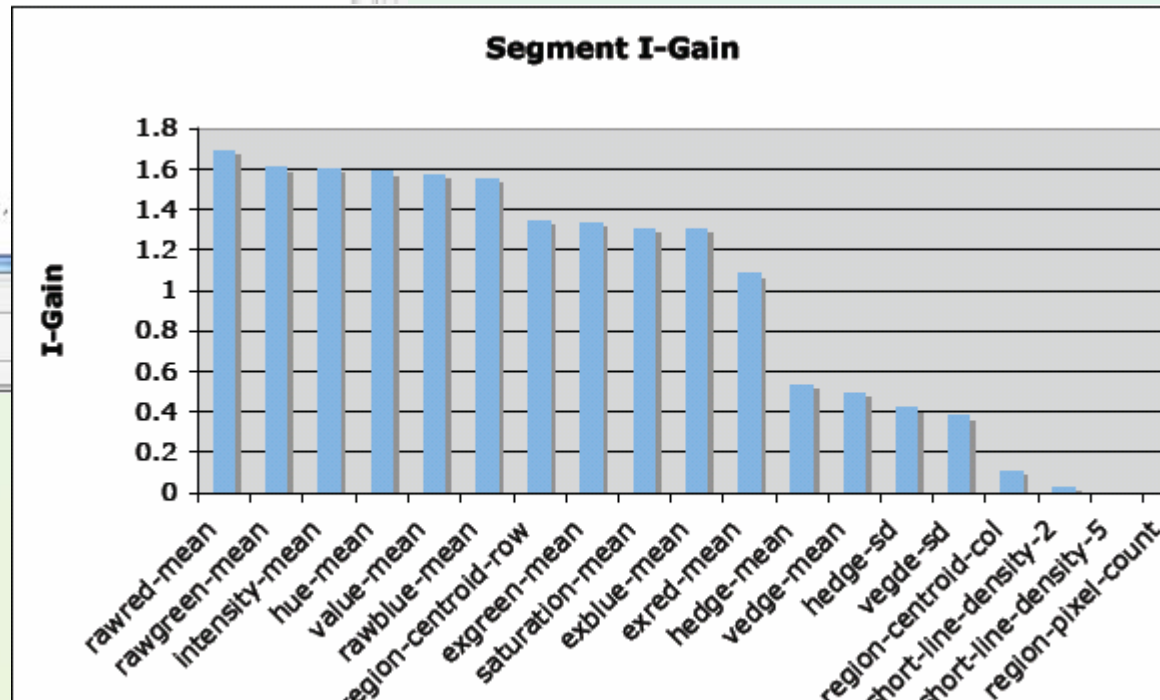
Attribute selection output:

```
A9:  
D1:  
Evaluation mode:    evaluate on all training data  
  
=== Attribute Selection on all input data ===  
  
Search Method:  
    Attribute ranking.  
  
Attribute Evaluator (supervised, Class (nominal): 9 D1:):  
    Chi-squared Ranking Filter  
  
Ranked attributes:  
71.9035    2 A3:  
68.5634    1 A2:  
67.8595    4 A5:  
67.629     8 A9:  
64.2122    7 A8:  
64.0766    3 A4:  
18.9905    5 A6:  
14.0986    6 A7:
```

Jak wykorzystać ranking atrybutów

- Wybierz powyżej progu τ
- Mediana czy inny?

Inne podejścia

Artificial Intelligence 97 (1997) 273–324

Artificial
Intelligence

Wrappers for feature subset selection

Ron Kohavi^{a,*}, George H. John^{b,1}

^a Data Mining and Visualization, Silicon Graphics, Inc., 2011 N. Shoreline Boulevard,
Mountain View, CA 94043, USA

^b Epiphany Marketing Software, 2141 Landings Drive, Mountain View, CA 94043, USA

Received September 1995; revised May 1996

Abstract

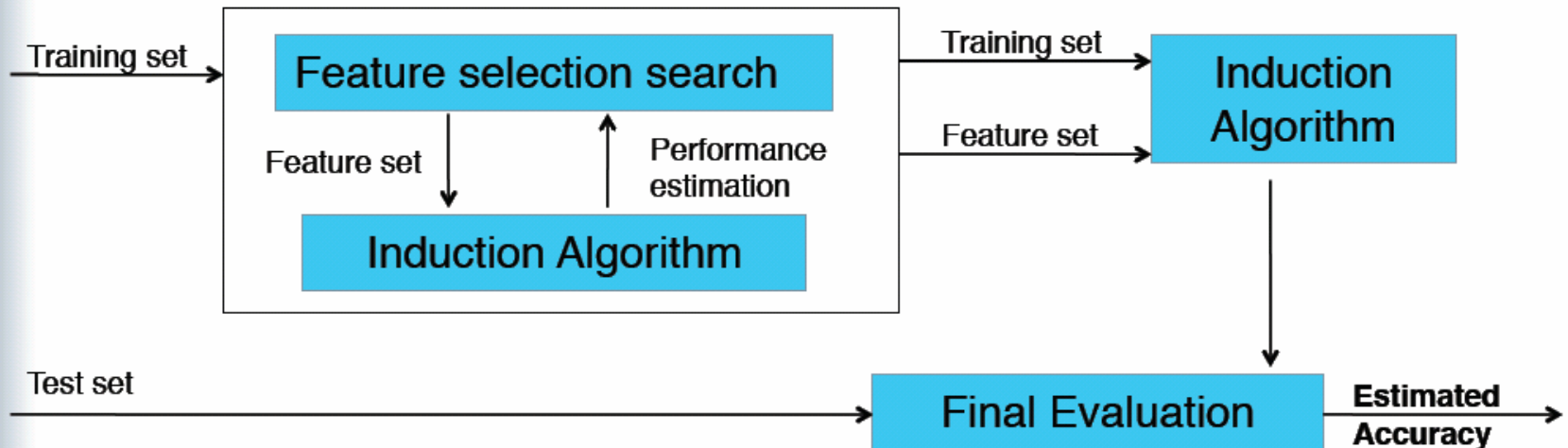
In the feature subset selection problem, a learning algorithm is faced with the problem of selecting a relevant subset of features upon which to focus its attention, while ignoring the rest. To achieve the best possible performance with a particular learning algorithm on a particular training set, a feature subset selection method should consider how the algorithm and the training set interact. We explore the relation between optimal feature subset selection and relevance. Our wrapper method searches for an optimal feature subset tailored to a particular algorithm and a domain. We study the strengths and weaknesses of the wrapper approach and show a series of improved designs. We compare the wrapper approach to induction without feature subset selection and to Relief, a filter approach to feature subset selection. Significant improvement in accuracy is achieved for some datasets for the two families of induction algorithms used: decision trees and Naive-Bayes. © 1997 Elsevier Science B.V.

Keywords: Classification; Feature selection; Wrapper; Filter

Wrapper [Kohavi et al.]

14

Wrapper Approach

Induction Algorithm is wrapped in the selection mechanism

Strengths

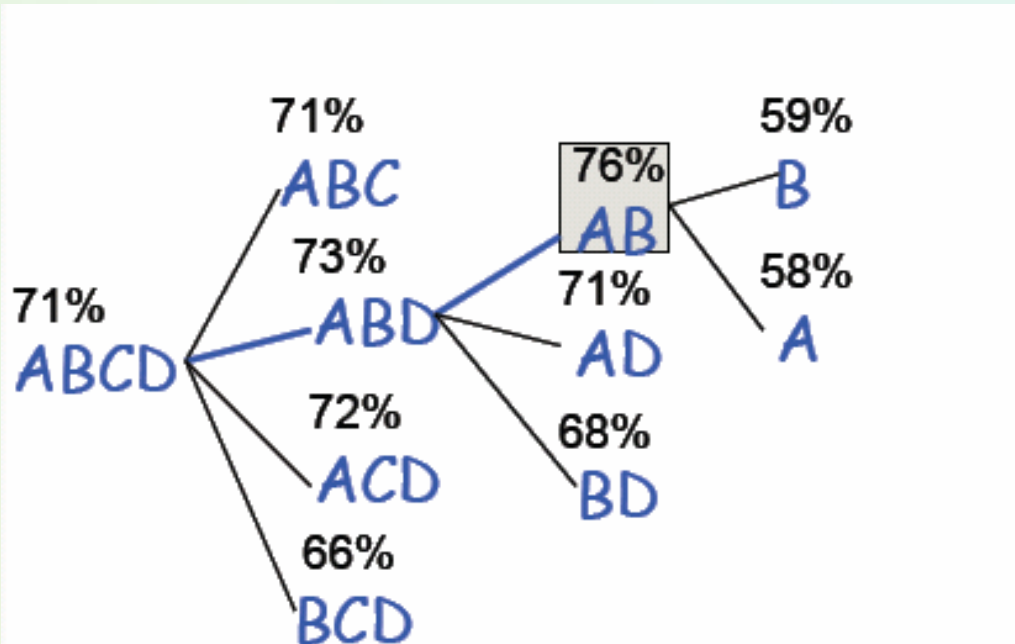
- Takes bias of alg. into account
- Considers features in context

Wrapper – ocena trafności kieruje przeszukiwaniem

- Przykład

Backward Elimination:
Slightly better than FSS
because it considers
features in context

Przykład użycia – dane medyczne

Data set	Number of all features	Number of features selected by FBFS algorithm	Number of features selected by best-first algorithm	Accuracy for set of all features [%]	Accuracy for FBFS algorithm [%]	Accuracy for best-first choice algorithm [%]
HIST	67	17	11	87.510.47	89.100.75	85.380.53
COOC	69	25	22	61.650.72	66.310.70	64.270.78
DENS	96	16	9	19.920.50	27.040.65	22.810.76

Tabela – ocena zdolności rozpoznawania klas obrazów (algorytm typu K-NN i wrapper)

Za: J.Jelonek, J.Stefanowski: Feature subset selection for classification of histological images, *Artificial Intelligence in Medicine*, vol. 9, 1997, 227-239.

Wrapper vs. filter

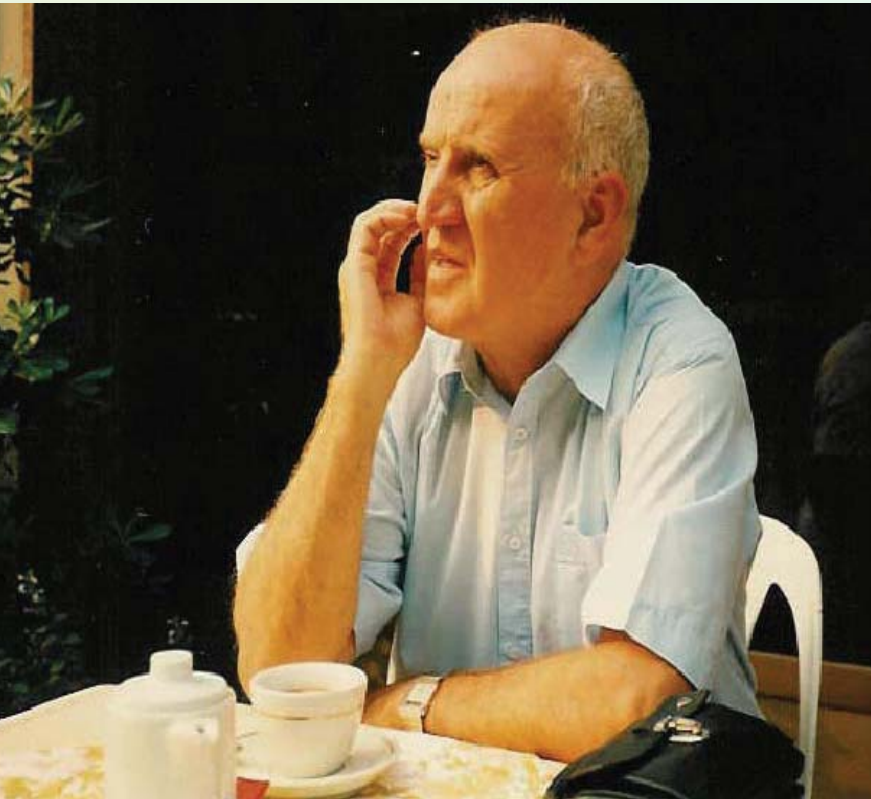
- „Wrapper” uwzględniający konkretny algorytm uczenia klasyfikatora może być skuteczniejszy niż „filter”, lecz jest kosztowny obliczeniowo (np. > kilkadziesiąt atrybutów).
- Podejście pragmatyczne
  - Najpierw użyj „filter” dla wyboru większego zbioru atrybutów
  - Później wykorzystaj „wrapper”

Teoria zbiorów przybliżonych – ang. rough sets theory

- **Rough set theory** teoria zbiorów przybliżonych wprowadzona przez Zdzisława Pawlaka 1982.
- Podstawowe zastosowania – problemy klasyfikacyjne w tablicach decyzyjnych.
- Klasyczne prace:
  - Z. Pawlak, “Rough Sets”, *International Journal of Computer and Information Sciences*, Vol.11, 341-356 (1982)
  - Z. Pawlak, *Rough Sets - Theoretical Aspect of Reasoning about Data*, Kluwer Academic Publishers (1991)

Zdzisław I. Pawlak (1926-2006)

- Najbardziej znany na świecie polski naukowiec z zakresu informatyki
- Brał udział w konstrukcji polskich komputerów (latach 50-60)
- Pierwsze prace polskie prace naukowe publikowane w USA (1953)
- Logiczne podstawy informatyki
- Teoria automatów
- Maszyny bezadresowe
- Języki wyszukiwania informacji
- Teoria zbiorów przybliżonych

Przykład redukcji tablicy decyzyjnej oraz teoria zbiorów przybliżonych [Z.Pawlak 1992]

Reduct1 = {Muscle-pain, Temp.}

<i>U</i>	<i>Muscle pain</i>	<i>Temp.</i>	<i>Flu</i>
<i>U1,U4</i>	Yes	Normal	No
<i>U2</i>	Yes	High	Yes
<i>U3,U6</i>	Yes	Very-high	Yes
<i>U5</i>	No	High	No

Reduct2 = {Headache, Temp.}

<i>U</i>	<i>Headache</i>	<i>Temp.</i>	<i>Flu</i>
<i>U1</i>	Yes	Normal	No
<i>U2</i>	Yes	High	Yes
<i>U3</i>	Yes	Very-high	Yes
<i>U4</i>	No	Normal	No
<i>U5</i>	No	High	No
<i>U6</i>	No	Very-high	Yes

<i>U</i>	<i>Headache</i>	<i>Muscle pain</i>	<i>Temp.</i>	<i>Flu</i>
<i>U1</i>	Yes	Yes	Normal	No
<i>U2</i>	Yes	Yes	High	Yes
<i>U3</i>	Yes	Yes	Very-high	Yes
<i>U4</i>	No	Yes	Normal	No
<i>U5</i>	No	No	High	No
<i>U6</i>	No	Yes	Very-high	Yes

$$\begin{aligned}
 \mathbf{CORE} &= \{\mathbf{Headache, Temp}\} \\
 &\quad \cap \{\mathbf{MusclePain, Temp}\} \\
 &= \{\mathbf{Temp}\}
 \end{aligned}$$

Discernibility Matrix (relative to positive region)

C.Rauszer, A.Skowron 1992

- Let $T = (U, C, D)$ be a decision table, with

$$U = \{u_1, u_2, \dots, u_n\}.$$

By a **discernibility matrix** of T , denoted $M(T)$, we will mean $n \times n$ matrix defined as:

$$m_{ij} = \begin{cases} \{c \in C : c(u_i) \neq c(u_j)\} & \text{if } \exists d \in D [d(u_i) \neq d(u_j)] \\ \lambda & \text{if } \forall d \in D [d(u_i) = d(u_j)] \end{cases}$$

for $i, j = 1, 2, \dots, n$ such that u_i or u_j belongs to the C -positive region of D .

- m_{ij} is the set of all the condition attributes that classify objects u_i and u_j into different classes.

Discernibility Matrix (relative to positive region) (2)

- The equation of a **boolean function** is created as a conjunction taken over all non-empty entries (boolean variables corresponding to attributes) of $M(T)$ corresponding to the indices i, j such that u_i or u_j belongs to the C-positive region of D .
- $m_{ij} = \lambda$ denotes that this case does not need to be considered. Hence it is interpreted as logic truth.
- **All disjuncts** of minimal disjunctive form of this function define the **reducts** of T (relative to the positive region).

Examples of Discernibility Matrix

No	a	b	c	d
u1	a0	b1	c1	y
u2	a1	b1	c0	n
u3	a0	b2	c1	n
u4	a1	b1	c1	y

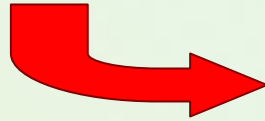
$$C = \{a, b, c\}$$

$$D = \{d\}$$

$$(a \vee c) \wedge b \wedge c \wedge (a \vee b)$$

$$= b \wedge c$$

$$\text{Reduct} = \{b, c\}$$

In order to discern equivalence classes of the decision attribute d , to preserve conditions described by the discernibility matrix for this table

	u1	u2	u3
u2	a,c		
u3	b	λ	
u4	λ	c	a,b

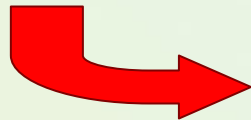
Examples of Discernibility Matrix (2)

	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>E</i>
<i>u1</i>	1	0	2	1	1
<i>u2</i>	1	0	2	0	1
<i>u3</i>	1	2	0	0	2
<i>u4</i>	1	2	2	1	0
<i>u5</i>	2	1	0	0	2
<i>u6</i>	2	1	1	0	2
<i>u7</i>	2	1	2	1	1

Core = {*b*}

Reduct1 = {*b, c*}

Reduct2 = {*b, d*}

	<i>u1</i>	<i>u2</i>	<i>u3</i>	<i>u4</i>	<i>u5</i>	<i>u6</i>	<i>u7</i>
<i>u1</i>							
<i>u2</i>	λ						
<i>u3</i>	<i>b, c, d</i>	<i>b, c</i>					
<i>u4</i>	<i>b</i>	<i>b, d</i>	<i>c, d</i>				
<i>u5</i>	<i>a, b, c, d</i>	<i>a, b, c</i>	λ	<i>a, b, c, d</i>			
<i>u6</i>	<i>a, b, c, d</i>	<i>a, b, c</i>	λ	<i>a, b, c, d</i>	λ		
<i>u7</i>	λ	λ	<i>a, b, c, d</i>	<i>a, b</i>	<i>c, d</i>	<i>c, d</i>	

Quality of approximation of object classification

- Let $\chi = \{X_1, X_2, \dots, X_m\}$ be classification of objects from U , i.e. $\forall i, j \leq n : X_i \cap X_j = \emptyset$ and $\bigcup X_i = U, i=1, \dots, n$.
- The **quality of approximation of object classification** with respect to the subset of attributes $B \subseteq A$ is defined as:

$$\gamma_B(\chi) = \frac{\sum_{i=1}^n |BX_i|}{|U|}$$

- Significance of attribute $a \rightarrow \gamma_B(\chi) - \gamma_{B-a}(\chi)$

Oprogramowanie do TZP → ROSE (IDSS)

The screenshot displays the ROSE2 software interface. The title bar reads "ROSE2 - C:\UstrJurek\students\dyplomanci2006\bartoszjedrzeczak\przyklady-do-spraw\buses\buseslocal.ros". The menu bar includes "File", "View", "Project", "Method", "Tools", and "Help". The toolbar contains icons for file operations and an "Exit" button. On the left, a project tree is visible with the following structure:

- Preprocessing
- Approximations
- Reduction
  - Core
  - Lattice Search
  - Discernibility Matrix
  - Heuristic Search
  - Manual Search
- Rule Induction
- Validation
- Similarity Relation

The main workspace shows a grid of icons, each labeled "BusesrealHo...". A splash screen is overlaid on the workspace, featuring a red rose and the following text:

ROSE2
Rough Sets Data Explorer

Version 2.2 (build 2002-11-05)
© 1999-2002 IDSS
<http://www-idss.cs.put.poznan.pl/rose>

At the bottom, there are tabs for "Methods" and "Output".

Rose → redukcja

- Redukt vs. significance for classification

Reduct Viewer - C:\UstrJurek\students\dyplomanci20...

View

Close

Reduct Length

Compr_preature, blacking, torque
MaxSpeed, oil_cons
MaxSpeed, Compr_preature
Compr_preature, oil_cons
Compr_preature, horsepower

Number of reducts: 5

Selecting attributes

Chosen attributes:

Attribute name	Quality loss
Compr_preature	0.382

Removed attributes:

Attribute name	Quality gain
blacking	0.579
horsepower	0.618
MaxSpeed	0.618
oil_cons	0.618
summer_cons	0.039
torque	0.592
winter_cons	0.408

Remove >>
<< Add
Back
Add reduct to list
Show list of reducts
Calculate quality changes

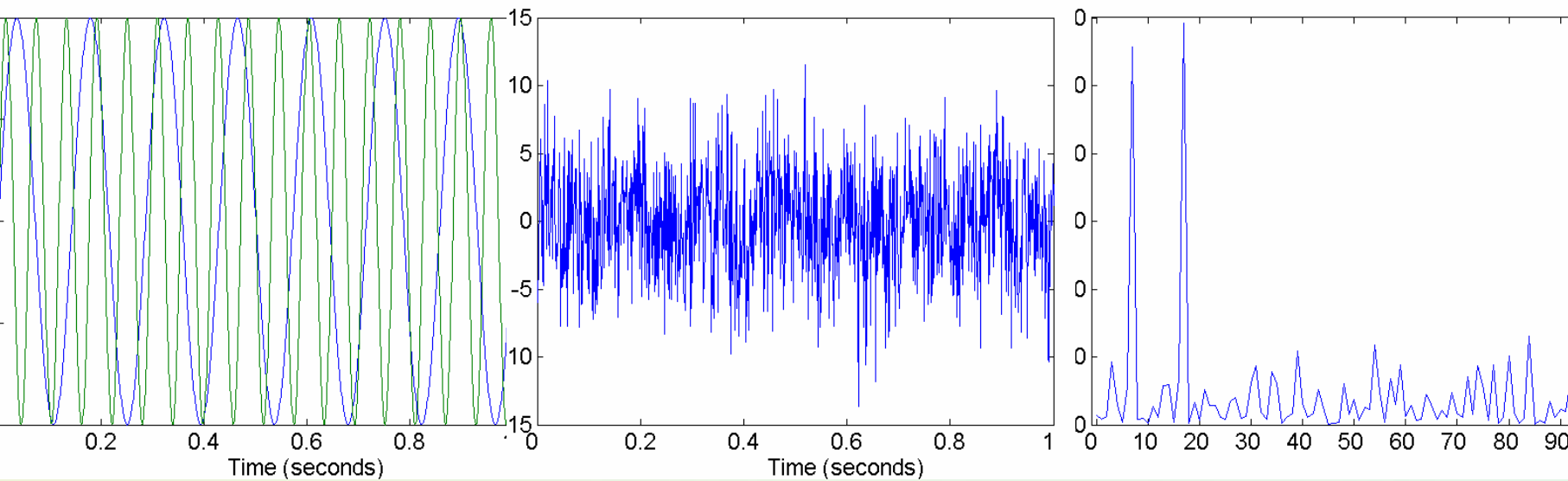
Automatic calculate quality changes

Decision attribute: D1
Classification estimation: Quality

Classification quality for all attributes: 1.000
Classification quality for chosen attributes: 0.382

Mapping Data to a New Space

- **Fourier transform**
- **Wavelet transform**

Two Sine Waves

Two Sine Waves + Noise

Frequency

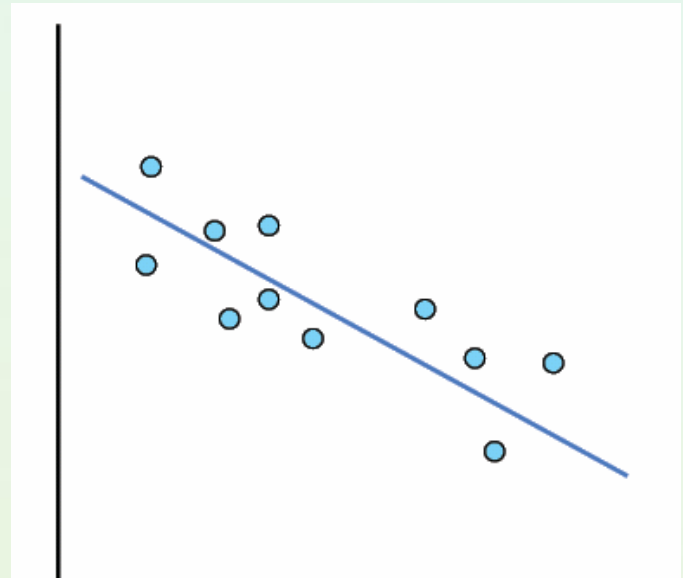
Metody projekcji → tworzenie nowych atrybutów

- **Principal Component Analysis** PCA → Analiza składowych głównych / Pearson 1901
- Dla n obserwacji z m wymiarowej przestrzeni znajdź c ortogonalnych wektorów ($c \ll m$), które dobrze reprezentują właściwości oryginalnych danych.
- Jak dokonać dobrej konstrukcji / redukcji wymiarów bez znaczącej utraty informacji.
- Używane do kompresji danych i lepszej wizualizacji ogólnych prawidłowości w związkach między danymi
- Przeznaczone do danych liczbowych
- Oprogramowanie statystyczne → Dataminer Statsoft
- Trochę opisów i przykładów → książki Larose / Stanisz / Krzyśko, Wołyński

PCA – analiza składowych głównych (2)

- Istota to „ortogonalne” przekształcenie początkowych zmiennych w nowy zbiór nieskorelowanych zmiennych
  - Całkowita wariancja zmiennych jest równa sumie wariancji składowych głównych
- Każdy z nowych wektorów jest **kombinacją liniową** pewnych składowych głównych (odnoszących się do oryginalnych zmiennych)
- $\mathbf{x}' = \mathbf{W} \cdot \mathbf{x}$
- A co z nieliniowymi projekcjami?

PCA – trochę matematyki

- PCA simply performs a coordinate rotation that aligns the transformed axes with the directions of maximum variance

The optimal* approximation of a random vector $\underline{x} \in \mathfrak{R}^N$ by a linear combination of M ($M < N$) independent vectors is obtained by projecting the random vector $\underline{x}$ onto the eigenvectors $\underline{v}_i$ corresponding to the largest eigenvalues λ_i of the covariance matrix of x (Σ_x)

Principal Components Analysis

■ Summary

$$\underline{x}' = y_1 \underline{v}_1 + y_2 \underline{v}_2 + \dots + y_M \underline{v}_M$$
$$\underline{x}' = \begin{bmatrix} y_1 \\ y_2 \\ \vdots \\ y_M \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \underline{v}_1^T \\ \underline{v}_2^T \\ \vdots \\ \underline{v}_M^T \end{bmatrix} \underline{x} = \begin{bmatrix} v_{11} & v_{12} & \dots & v_{1N} \\ v_{21} & v_{22} & & \\ \vdots & & \ddots & \\ v_{M1} & v_{M2} & \dots & v_{MN} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ \vdots \\ x_N \end{bmatrix}$$

- where $\underline{v}_k$ is the eigenvector corresponding to the kth largest eigenvalue of the covariance matrix

Standard toolbar with icons for Save, Print, Copy, Paste, Undo, Redo, and other editing functions.

Data: Irisdat.sta (5v by 150c)

	Fisher (1936) iris data: length & width of sepals and petals, 3 types					
	1	2	3	4	5	
	SEPALLEN	SEPALWID	PETALLEN	PETALWID	IRISTYPE	
1	5,0	3,3	1,4	0,2	SETOSA	
2	6,4	2,8	5,6	2,2	VIRGINIC	
3	6,5	2,8	4,6	1,5	VERSICO	
4	6,7	3,1	5,6	2,4	VIRGINIC	
5	6,3	2,8	5,1	1,5	VIRGINIC	
6	4,6	3,4	1,4	0,3	SETOSA	
7	6,9	3,1	5,1	2,3	VIRGINIC	
8	6,2	2,2	4,5	1,5	VERSICO	
9	5,9	3,2	4,8	1,8	VERSICO	
10	4,6	3,6	1,0	0,2	SETOSA	
11	6,1	3,0	4,6	1,4	VERSICO	
12	6,0	2,7	5,1	1,6	VERSICO	
13	6,5	3,0	5,2	2,0	VIRGINIC	
14	5,6	2,5	3,9	1,1	VERSICO	
15	6,5	3,0	5,5	1,8	VIRGINIC	
16	5,8	2,7	5,1			
17	6,8	3,2	5,9			
18	5,1	3,3	1,7			
19	5,7	2,8	4,5			

Principal Components and Classification Analysis Results: Irisdat

No. of active vars: 4   No. of supplementary vars: 0
 No. of active cases: 150   No. of supplementary cases: 0

Eigenvalues: 2,91850   ,914030   ,146757   ,020715

Number of factors: 4   Quality of representation: 100,0 %

Quick | Variables | Cases | Descriptives

Factor coordinates of variables   Plot var. factor coordinates, 2D
 Factor coordinates of cases   Plot case factor coordinates, 2D
 Eigenvalues   Scree plot

Buttons: Cancel, Options

Workbook1* - Eigenvalues of correlation matrix, and related statistics (Irisdat.sta)

Active variables only

Value number	Eigenvalue	% Total variance	Cumulative Eigenvalue	Cumulative %
1	2,918498	72,96245	2,918498	72,9624
2	0,914030	22,85076	3,832528	95,8132
3	0,146757	3,66892	3,979285	99,4821
4	0,020715	0,51787	4,000000	100,0000

Inne ciekawe transformacje ...

Metody dekompozycji macierzy

- Singular Value Decomposition
- Powiązane z zastosowanie do przetwarzania dokumentów tekstowych / Latent Semantic Indexing

Sieci neuronowe Kohonena - SOM

Analiza Korespondencji

...

Indukcja konstruktywna [R.Michalski]

Definicja:

- *Przekształcanie przestrzeni hipotez uczenia w ten sposób, aby pojęcie docelowe mogło być w niej reprezentowane dokładnie i oszczędnie oraz aby możliwe było efektywne nauczenie się go za pomocą stosowanego algorytmu uczenia się.*
- Przestrzeń hipotez – zbiór możliwych hipotez dotyczących pojęcia docelowego, które można skonstruować w oparciu o wybrany algorytm uczenia oraz sposób reprezentacji danych.
- Rezygnacja z ustalonej i zadanej z góry przestrzeni hipotez może pozwolić na lepsze dostosowanie się do charakteru pojęcia docelowego.
- Najczęściej rozważa się przekształcenie języka reprezentacji w odniesieniu do atrybutów, np.:
  - usuwanie zbędnych atrybutów,
  - tworzenie nowych atrybutów zależnych funkcjonalnie od istniejących dotychczas atrybutów

Przykład indukcji reguł decyzyjnych

Nr.	wysokość	długość	szerokość	Klasa dec.
1	2	12	2	1
2	6	4	2	1
3	3	8	2	1
4	4	4	3	1
5	12	4	2	2
6	4	12	2	2
7	8	6	2	2
8	6	8	3	2

Zbiór reguł decyzyjnych otrzymanych za pomocą algorytmu LEM2

(długość = 4) & (wysokość = 6) ==> (decyzja = 1) {2}

(wysokość = 4) & (długość = 4) ==> (decyzja = 1) {4}

(wysokość = 3) ==> (decyzja = 1) {3}

(wysokość = 2) ==> (decyzja = 1) {1}

(długość = 8) & (wysokość = 6) ==> (decyzja = 2) {8}

(długość = 12) & (wysokość = 4) ==> (decyzja = 2) {6}

(wysokość = 12) ==> (decyzja = 2) {5}

(wysokość = 8) ==> (decyzja = 2) {7}

Przekształcenie przestrzeni atrybutów

Wprowadza się nowy atrybut – **iloczyn wysokości i długości**

Nr.	wysokość	długość	szerokość	wysokość · długość	Klasa dec.
1	2	12	2	24	1
2	6	4	2	24	1
3	3	8	2	24	1
4	4	4	3	16	1
5	12	4	2	48	2
6	4	12	2	48	2
7	8	6	2	48	2
8	6	8	3	48	2

(wysokość_·_długość =16) ==> (decyzja = 1), {4}

(wysokość_·_długość =24) ==> (decyzja = 1), {1,2,3}

(wysokość_·_długość =48) ==> (decyzja = 2), {5,6,7,8}